

Thomas Watson

OVER HET WEZEN GODS

V. Wat leert de Heilige Schrift ons voornamelijk?

A. De Heilige Schrift leert ons voornamelijk wat de mens dient te geloven aangaande God, en welke plichten God van de mens eist.

4 Vraag. Wat is God?

Antwoord. God is een Geest, Joh. 4:24, oneindig, Job 11:7-9, eeuwig, Ps. 90:2, en onveranderlijk, Jac. 1:17, in Zijn Wezen, Ex. 3:14, wijsheid, Ps. 147:5, kracht, heiligheid, Openb. 4:8

Hierin vinden we:

- I. Iets wat vanzelf inbegrepen is: dat er een God is.
- II. Iets wat gesteld wordt: dat Hij een Geest is.
- III. Welke soort Geest Hij is.

I Er wordt vanzelf inbegrepen, dat er een God is. Uit de vraag "Wie is God?" volgt vanzelfsprekend dat er een God is. Het geloof dat God er is, is de grondslag van al de godsdienstige verering. "Wie tot God komt, moet geloven, dat Hij is", Hebr. 11:6. Er moet toch een eerste Oorzaak zijn, die aan alles het aanzijn geeft. Wij weten dat er een God is:

a. Uit het boek der natuur. Het besef van een Godheid is in het hart van de mens gegrift; het licht der natuur bewijst dat. Ik denk dat het moeilijk is voor een mens om van nature atheïst te zijn; hij moge wensen dat er geen God is, hij moge het bestaan van een Godheid betwisten, maar hij kan toch, tegen beter weten in, niet geloven dat er geen God is, tenzij zijn geweten door een opeenstapeling van zonden is dichtgeschroeid en hij zodanig afgestompt is dat hij zijn verstand en gevoel weg gezondigd heeft.

b. Wij weten dat er een God is uit Zijn werken en dit is zo'n duidelijk bewijs van de Godheid, dat de meest atheïstische geesten wel moeten erkennen dat er een wijze, hoogste Maker van deze dingen is, als zij deze werken beschouwen. Dit wordt ons van Galenus en anderen meegedeeld.

- Wij zullen beginnen met de schepping van het heerlijk kunstwerk van Hemel en aarde. Daarvan moet toch zeker een architect of eerste oorzaak zijn. De wereld heeft toch niet zichzelf kunnen maken. Wie toch zou de aarde aan niets kunnen ophangen dan de grote God alleen? Wie toch zou de hemelen zo rijk hebben kunnen aankleden met heerlijke sterrenbeelden en het firmament hebben kunnen bezaaien met zulke schitterende lichten? Wij zien toch Gods heerlijkheid opgloeien in de zon en uitfonkelen in de sterren.

- Wie zou de aarde haar kleed hebben kunnen geven, haar bedekkend met gras en koren, haar versierend met bloemen en verrijkend met goud? God alleen! Job 38:4. Wie anders dan God zou de zoete muziek des hemels hebben kunnen maken, en de engelen doen meejubelen in het koor om de lof van hun Maker uit te zingen? "Toen de morgensterren te samen vrolijk zongen en al de kinderen Gods juichten", Job 38:7.
- Als iemand naar een ver land zou reizen en daar statige gebouwen zou zien, zou hij het toch nooit in zijn verstand opkomen dat deze gebouwen zichzelf hebben opgericht, maar dat de één of andere grotere macht hen gemaakt heeft. Als men meent dat het werk der schepping niet door God werd tot stand gebracht, is dat net eender alsof wij zouden denken dat een zeldzaam landschap geschilderd zou zijn met een penseel zonder de hand van een kunstenaar. "De God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is", Handelingen 17:24. Scheppen is alleen aan God eigen.
- De wijze regering van alle dingen toont duidelijk dat er een God is. God is de grote Oppersoverein van de wereld. Hij houdt de teugels van het bewind in Zijn handen en bestuurt alle dingen zeer ordelijk en harmonieus tot een zeker einde. Wie de voorzienigheid beschouwt, zou zich toch gedrongen moeten gevoelen te bekennen dat er een God is? De voorzienigheid is de koningin en heerseres van de wereld; zij is de spil die het wiel van de hele schepping doet draaien; zij houdt de zon in haar loop en stelt de zee haar palen. Als God de wereld niet zou besturen, zou alles in verwarring en wanorde vervallen.
- Als men naar een klok kijkt en de beweging van de raderen, het slaan van de hamer en het dalen van de gewichten ziet, moet men toch zeggen dat de één of andere handwerksman dit alles heeft gemaakt. Zo ook als wij de voortreffelijke orde en samenhang in het heelal zien, moeten wij toch wel erkennen dat er een God is Die zeer wijs al deze dingen ordent en regeert. De zon, die grote lichtbron, zendt zijn licht en warmte naar de aarde, en zonder deze zou de wereld slechts een graf of gevangenis zijn. De rivieren laten hun zilveren stromen vloeien om de lichamen der mensen te verfrissen en om droogte te voorkomen; ja elk schepsel heeft zijn werking op zijn eigen plaats en blijft binnen de hem gestelde perken. Wie toch zou dit grote leger van schepselen in onderscheiden rangen en afdelingen kunnen plaatsen en hen voortdurend in hun loop houden behalve Hij Wiens Naam is Heere der heirscharen?
- En zoals God zeer wijs alle dingen beschikt in het hele regiment der schepselen, zo draagt Hij ze ook alle door Zijn kracht. Als God slechts één ogenblik Zijn invloed zou terugtrekken en doen ophouden, dan zouden de raderen van de schepping eruit lopen en de as zou in stukken breken. De filosofen stellen dat alle beweging voortkomt uit iets dat onbeweeglijk is. De elementen bijvoorbeeld, worden bewogen door de invloed en de loop van de hemellichamen; de zon en de maan en de planeten worden bewogen door de hoogste bol, die men 'Primum Mobile' noemt. Welnu, als men zou vragen Wie deze hoogste bol beweegt of de eerste oorzaak is van de beweging van de planeten, kan dat niemand anders zijn dan God.
- De mens is een microkosmos of een wereld in het klein. De uitmuntende bouw en vorm van zijn lichaam is wonderlijk, als een borduurwerk gemaakt. "Ik ben als een borduursel gewrocht in de nederste delen der aarde", Psalm 139:15. Dit lichaam is begiftigd met een edele ziel. Wie anders dan God zou zo'n eenheid van verschillende substanties als vlees en geest kunnen maken? *In Hem leven wij, bewegen wij en zijn wij.* De levendige beweging van elk deel van het lichaam toont duidelijk dat er een God is. Wij kunnen iets van Hem zien in de glinstering van het oog. Als het kabinet van het lichaam al zo wonderbaarlijk gemaakt is, wat moet dan het juweel wel niet zijn?

- De ziel heeft iets van een hemelse schittering, of zoals Damascenus het zegt: "De ziel is een diamant die gezet is in een ring van klei." Wat is de ziel begiftigd met edele vermogens! "Verstand, wil en hartstochten zijn als het ware een afspiegeling van de Drie-eenheid", zegt Plato. De ziel is een geest, een Goddelijke vonk die uit de hemel is neergedaald; en een geest is onsterfelijk, of zoals Scaliger opmerkt: "De ziel wordt niet ouder", zij blijft eeuwig leven. Wie zou zo'n ziel die veredeld is met zulke zeldzame engeleneigenschappen kunnen scheppen behalve God? Wij moeten wel met de psalmist zeggen: "Hij heeft ons gemaakt en geenszins wij", Psalm 100:3.

c. Wij kunnen bewijzen dat er een God is vanuit onze consciëntie. De consciëntie is de plaatsvervanger of onderkoning van God. De consciëntie is een getuige van God. Als er geen Bijbel was om ons mee te delen dat er een God is, dan zou de consciëntie het nog kunnen doen. De consciëntie "beschuldigt of ontschuldigt", zoals de apostel dat zegt, Romeinen 2:15. Zij handelt in opdracht van een hogere rechtsinstantie. Het geweten, als dat vrij is van grote zonden, ontschuldigt van nature. Als iemand deugdzaam handelt, een matig en rechtschapen leven leidt, "de gulden regel" waarneemt en anderen behandelt zoals hij wil dat men hem zou behandelen, dan geeft de consciëntie daarover haar goedkeuring en zegt: "goed gedaan."

Zij geeft als een bij honing.

De consciëntie spreekt van nature beschuldigend in een goddeloze. Als men tegen licht en beter weten ingaat, voelt men de worm der consciëntie. Eheu, quis intus scorpio! "Ach, welk een scorpioen schuilt daar van binnen", Seneca. Als men tegen z'n consciëntie in zondigt, spuwt zij vuur in het gezicht en vervult zij met schaamte en wroeging. Als de zondaar een handschrift ziet op de wand van de consciëntie "verandert zich zijn glans", Daniël 5:6. Menigeen heeft zich opgehangen om zijn consciëntie te stillen. Keizer Tiberius, een bloeddorstig man, voelde de striemen in zijn consciëntie; hij werd zo achtervolgd door de gedachte aan wraak dat hij in de senaat zei dat hij elke dag duizend doden stierf.

Wat anders zou de consciëntie van een mens in zo'n angst brengen dan de indruk dat er een God is en de gedachte voor Zijn rechterstoel te moeten komen? Degenen die niet onder menselijke wetten staan, zijn onderworpen aan de beteugeling van hun eigen consciëntie. En het is opmerkelijk dat, hoe dichter de goddeloze bij de dood komt, hoe meer hij verschrikt is. Waar komt dat anders vandaan dan van de vrees voor het naderende oordeel? De ziel die zich bewust is van haar onsterfelijke natuur, beeft voor Hem Die altijd leeft en nooit zal ophouden te straffen.

d. Dat er een God is, blijkt ook uit het feit dat men dit onder alle volken tegelijk aantreft, uit de algemene instemming daarmee onder alle mensen. Nulla gens tam barbara cui non insideat hae persuasio Deum esse. "Er is geen volk zo barbaars, of men gelooft dat er een god is", zegt Cicero. Hoewel de heidenen de ware God niet dienden, vereerden zij toch een god. Zij richtten zelfs een altaar op voor "den onbekende God", Handelingen 17:23. Zij wisten dat er nog een god gediend moest worden, maar zij kenden niet de God Die zij hadden moeten dienen. Sommigen vereerden Jupiter, anderen Neptunus, weer anderen Mars. Zij aanbaden liever iets dan helemaal niets.

e. Dat er een God is, blijkt uit het feit dat Hij toekomstige zaken heeft voorzien. Wie dingen kan voorzien die zeker zullen gebeuren, is de ware God. God heeft geprofeteerd dat er een maagd zwanger zou worden; Hij heeft ook de tijd voorzien dat de Messias uitgeroeid zou worden, Daniël 9:26. Hij heeft de Babylonische gevangenschap der Joden voorzien en wie hun verlosser zou zijn, Jesaja 45:1. De Heere gebruikt dit argument Zelf om te bewijzen dat Hij de

ware God is en dat al de goden van de heidenen verzinsel en ijdelheid zijn, Jesaja 41:23. "Toekomstige zaken voorzeggende die niet van natuurlijke oorzaken afhankelijk zijn, is eigen aan de Godheid", Tertullianus.

f. Dat er een God is, blijkt uit Zijn onbeperkte macht en soevereiniteit. Hij Die zó werken kan dat niemand het kan verhinderen, is de waarachtige God, en dat alleen kan de Heere. "Ik zal werken, wie zal het keren?" Jesaja 43:13. Niets kan dat werk verhinderen dan de één of andere hogere macht; maar er is geen macht hoger dan God: alle machten die er zijn, zijn van Hem, daarom staan alle machten onder Hem. Hij heeft een arm met macht, Psalm 89:14.

Hij ziet de motieven waarmee de mensen zich tegen Hem verzetten, Hij rukt de wielen van hun strijdswagens af; Hij maakt de waarzeggers dol, Jesaja 44:25. Hij snijdt de geest der vorsten af; Hij stelt de zee haar palen; Hij houdt de leviathan in bedwang en bindt de duivel in ketenen; Hij doet al wat Hem behaagt, Hij doet wat Hij wil. "Ik zal werken en wie zal het keren?"

g. Er zijn duivelen en daarom is er ook een God. Atheïsten kunnen niet ontkennen dat er duivelen zijn, dan moeten zij ook toegeven dat er een God is. Wij lezen van velen dat zij van de duivel bezeten waren. De duivelen worden in de Heilige Schrift wel "harigen" genoemd, Psalm 68:22, omdat zij dikwijls verschenen in de gedaante van bokken of satyrs. Gerson vertelt ons in zijn boek "De probatione spirituum" hoe satan op zekere dag aan een Godvrezende man verscheen in een zeer heerlijke gestalte, zich uitgevend voor Christus; de oude man antwoordde: "Ik wens mijn Zaligmaker niet te zien hier in deze woestijn, het zal mij genoeg zijn als ik Hem in de hemel zal zien." Welnu, als er een duivel is, is er ook een God. Toen Socrates, een heiden, voor zijn dood beschuldigd werd, bekende hij dat hij zowel geloofde dat er een kwade geest was als een goede Geest.

Eerste gebruik.

Nu wij gezien hebben dat er een God is, worden zulke atheïstische dwazen, die dit loochenen, bestraft. Epicureüs ontkende dat er een Voorzienigheid was en zei dat alle dingen bij toeval geschieden. Wie zegt dat er geen God is, is het goddelooste schepsel dat bestaat. Die is erger dan een dief, want die neemt onze bezittingen weg, maar de atheïst zou God van ons willen wegnemen. "Zij hebben mijn Heere weggenomen", Johannes 20:13. Zo ook zouden wij van atheïsten kunnen zeggen dat zij onze God van ons zouden willen wegnemen, in Wie al onze hoop en troost gelegen is. "De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God", Psalm 14:1. Hij durft het niet uit te spreken met zijn tong, maar zegt het in zijn hart: hij wenst het zo. Voorwaar, niemand kan eigenlijk een speculatief atheïst zijn. "De duivelen geloven het ook, en zij sidderen", Jakobus 2:19. Ik heb van ene Arthur, iemand die beleed atheïst te zijn, gelezen dat hij, toen hij ging sterven, uitschreeuwde dat hij verdoemd was.

Hoewel er weinigen gevonden worden die werkelijk zeggen dat er geen God is, loochenen velen Hem toch in hun praktijk. "Zij verloochenen Hem met de werken", Titus 1:16. Cicero zei van Epicureüs: "Met woorden loochent hij het bestaan van de goden, maar hij laat het tevens toe dat zij voortbestaan." De wereld is vol van praktische atheïsten; de meeste mensen leven alsof zij geloven dat er geen God is. Zouden zij zó durven liegen, bedriegen en onreinheid bedrijven als zij geloofden dat er een God is, Die hun ter verantwoording zal roepen? Als er een Indiaan die nooit van God gehoord had, onder ons zou komen wonen en wij geen andere middelen zouden hebben om hem te overtuigen dat er een God is dan te wijzen op het leven van de mensen in onze tijd, dan zou hij er zeker aan twijfelen óf er inderdaad wel een God is. "Ik zou daaruit niet durven beweren dat goden bestaan."

Tweede toepassing.

Aangezien er een God is, zal Hij ook in gerechtigheid handelen en rechtvaardige vergelding aan de mensen geven. In de wereld schijnen de zaken nogal ongelijk verdeeld te zijn. De goddelozen hebben voorspoed, Psalm 73:3.

Zij die de Heere verzoeken, ontkomen, Maleáchi 3:15. De rijpe druiventrossen worden in hun beker uitgeperst en tegelijkertijd worden de Godzaligen, die wenen over de zonde en de Heere dienen, verdrukt. "Want ik eet as als brood, en vermeng mijn drank met tranen", Psalm 102:10. De bozen genieten al het goede en de goeden lijden al het kwade. Maar aangezien er een God is, zal Hij in gerechtigheid met de mensen handelen. "Zal niet de Rechter der ganse aarde recht doen?", Genesis 18:25. Overtreders zullen hun straf ontvangen. De sterfdag, de oordeelsdag van de zondaars komt. "De Heere ziet dat zijn dag komt", Psalm 37:13.

Zolang er een hel is, zullen de goddelozen geselsd worden en zolang er een eeuwigheid is, zullen zij daar lang genoeg liggen; maar God zal Zijn kinderen die Hem trouw gediend hebben ruimschoots vergoeden. Zij zullen hun witte klederen en kronen ontvangen. "Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt", Psalm 58:12. Omdat God GóD is, zal Hij Zijn volk een heerlijke beloning geven.

Derde gebruik.

Aangezien er een God is, mogen wij wel zeggen: *wee degenen die deze God tegen hebben!* Hij leeft eeuwig om Zich op hen te wreken. "Zal uw hart bestaan? Zullen uw handen sterk zijn, in de dagen als Ik met u handelen zal?", Ezechiël 22:14. Dat geldt ook voor degenen die de sabbat des Heeren ontheiligen, Zijn kinderen tegenstaan en deze juwelen in het stof vertreden. Degenen wier leven in strijd is met Gods Woord, maken dat zij de Oneindige Majesteit des hemels tegen zich hebben; en hoe naar zal hun toestand zijn! "Indien Ik Mijn glinsterende zwaard wette en Mijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Ik de wraak op Mijn tegenpartijen doen wederkeren en Mijn haters vergelden. Ik zal Mijn pijlen dronken maken van bloed", enz, Deuteronomium 32:41, 42. Als het al zo vreselijk is de leeuw te horen brullen, wat moet het dan wel niet zijn, als hij zijn prooi begint te verscheuren. "Verstaat dit toch, gij godvergetenden; opdat Ik niet verscheure", Psalm 50:22. O, dat degenen die in hun zonden doorgaan daar toch eens aan zouden denken. Zullen wij maken dat de grote God Zich tegen ons stelt? God slaat niet spoedig, maar wel hard! "Hebt gij een arm gelijk God?", Job 40:4. Kunt gij zo'n slag toebrengen? God is de beste Vriend, maar de ergste Vijand! Als Hij mensen door Zijn *aanblik* in het graf kan doen neerdalen, hoe ver kan Hij hen dan niet *wegwerpen*. "Wie kent de sterkte Uws toorns?", Psalm 90:11. Wat zijn dat toch voor dwazen die voor een druppel plezier een zee van toorn zullen drinken! Paracelsus gewaagt van een waanzin van sommige mensen die hen al dansende doet sterven; zo gaan zondaren dansende naar de hel.

Vierde gebruik.

Nu wij gezien hebben dat er een God is, laten wij dan ook dit grote artikel van onze belijdenis vast geloven. Wat kan er toch voor godsdienst in een mens zijn, als hij niet gelooft aan een God? "Wie tot God komt, moet geloven dat Hij is." God dienen, tot Hem bidden en niet geloven dat er een God is, is een grote smaad en minachting op Hem werpen. Geloof dat God de enige waarachtige God is: zoals Hij Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft. "Die gerechtigheid liefheeft en goddeloosheid haat", Psalm 45:8. Het ware geloof in God geeft leven aan alle godsdienstplechtigheden; hoe meer wij de waarheid en oneindigheid Gods geloven, hoe heiliger en hemelser wij in ons leven zijn. Of wij nu alleen zijn of in gezelschap, God ziet ons. Hij doorgrondt het hart. Als wij dat geloven zou dat ons altijd het besef geven onder Gods oog te leven. "Ik stel den HEERE geduriglijk voor mij", Psalm 16:8.

Het geloof in God beteugelt de zonde en spoort aan tot de plicht. Het zal ons gebed vleugels geven en olie in de lamp van onze godsvreze. Het geloof in God zal ons afhankelijk doen zijn in alle engten en noden. "Ik ben God, de Almachtige", Genesis 17:1. (Eng. vert.: de Algenoegzame); een God Die in al onze behoeften kan voorzien, al onze vrees kan verdrijven, al onze twijfels kan oplossen, al onze verzoeken kan overwinnen. De arm van Gods macht kan nooit verschrompelen. Hij kan genade voor ons teweegbrengen en kan ons derhalve helpen en is niet aan het schepsel gebonden. Als wij geloofden dat er een God is, zouden wij zodanig op Zijn voorzienigheid vertrouwen, dat wij geen ongeoorloofde middelen zouden gebruiken; wij zouden ons niet in een zondige weg begeven om onszelf uit moeilijkheden te redden. "Is het omdat er geen God in Israël is, dat gijlieden heengaat, om Baäl-Zebub, de god van Ekron, te vragen?", 2 Kronieken 1:3. Als men tot zondige hulpmiddelen de toevlucht neemt, komt dat niet omdat men niet gelooft dat er een God is of niet gelooft dat Hij Algenoegzaam is?

Vijfde gebruik.

Aangezien er een God is, laten wij alles in het werk stellen om deel aan Hem te krijgen. "Deze God is onze God", Psalm 48:15. Sedert onze val hebben wij het beeld Gods verloren en zijn wij uit Zijn gemeenschap gevallen; laten wij alles doen om dit verloren aandeel te herstellen zodat wij dit schibbolet kunnen uitspreken: "Mijn God", Psalm 43:4. Het verschaft maar weinig troost als wij weten dat er een God is, tenzij Hij de onze is. De Heere biedt Zichzelf aan om onze God te zijn. "Ik zal hun tot een God zijn", Jeremia 31:33. En het geloof grijpt dit aanbod aan, het eigent zich God toe, en past alles wat in Hem is op zich toe, zodat het weer het onze wordt. Zijn wijsheid wordt de onze, om ons te onderwijzen, Zijn heiligheid om ons te heiligen, Zijn Geest om ons te troosten; Zijn genade om ons te redden. Te kunnen zeggen: "God is mijn God" is meer waard dan het bezit van alle mijnen van goud en zilver.

Zesde gebruik.

Aangezien er een God is, laten wij Hem dan dienen en vrezen als God. In Romeinen 1:21 wordt een aanklacht tegen sommigen ingediend: "Zij hebben Hem niet als God verheerlijkt." Laten wij Hem aanroepen als God. Laten wij vurig bidden. "Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel", Jakobus 5:16. Dat is zowel het vuur als de wierook: zonder vurigheid is het geen gebed.

Laten wij Hem als God liefhebben. "Gij zult den HEERE uw God liefhebben met uw ganse hart", Deut. 6:5. Hem liefhebben met het ganse hart betekent Hem boven alles liefhebben, Hem het innigste van onze genegenheden geven; Hem niet alleen lief hebben uit waardering, maar intens, zoveel als mogelijk is. Zoals de zonnestralen samen komen in een brandglas en des te heter branden, zo moeten al onze genegenheden zich verenigen opdat onze liefde tot God des te vuriger moge zijn. Laten wij Hem ook gehoorzamen als God. Alle schepselen gehoorzamen Hem, de sterren voeren Zijn oorlogen, de wind en de zee gehoorzamen Hem, Markus 4:41. Veel meer behoort de mens Hem te gehoorzamen, die God begiftigd heeft met een beginsel van verstand. Hij is God en heeft het oppergezag over ons; daarom moeten wij die het leven van Hem gekregen hebben, de wet van Hem ontvangen om ons in alle dingen aan Zijn wil te onderwerpen. Dat is nu Hem te kussen met een kus van trouw en dat is nu Hem te verheerlijken als God!

II Hetgeen hier gesteld wordt is: "God is een Geest", Johannes 4:24. God is *essentia spiritualissima*; "Gods Wezen is Geestelijk", zegt Zanchius.

Wat betekent het als men zegt: God is een Geest?

Met een Geest bedoelen we, dat God onstoffelijk is, een zuiver, geestelijk, onvermengd Wezen, niet samengesteld uit lichaam en ziel, zonder elke samenstelling van delen. Een lichaam is iets dat tastbaar is. Hoe geestelijker iets is, hoe edeler en voortreffelijker. Zo is Gods Wezen.

Waarin verschilt God van andere geesten?

- (1) Engelen zijn geesten. Wij moeten onderscheid maken tussen geesten. Engelen zijn geschapen geesten; God is een ongeschapen Geest. Engelen zijn eindige geesten en kunnen vernietigd worden; dezelfde Macht die hen schiep kan hen weer tot het niet terug doen keren. Maar God is een oneindige Geest. Engelen zijn beperkte geesten: zij kunnen niet op twee plaatsen tegelijk zijn, maar zij zijn aan een plaats gebonden. Maar God is een oneindige Geest en aan alle plaatsen tegelijk. Engelen, hoewel zij geesten zijn, zijn slechts gediensstige geesten, Hebréeën 1:14. Hoewel zij geesten zijn, zijn ze toch dienstknechten. God is de allervoortreffelijkste Geest, de Vader der geesten, Hebréeën 12:9.
- (2) De ziel is ook een geest. "De geest keert weder tot God, Die hem gegeven heeft", Prediker 12:7.

Waarin verschilt God Die een Geest is van de ziel?

Servet en Osiander meenden dat toen de ziel ingeblazen werd, de eigenlijke Geest en substantie van God in de mens werd ingebracht. Dit is echter een dwaas denkbeeld, want het Wezen Gods is onmededeelbaar. Als er staat dat de ziel een geest is, betekent het, dat God haar met verstand heeft bedeed en Zijn beeld en gelijkenis er op afgedrukt heeft, maar niet Zijn Wezen.

Maar staat er niet geschreven, dat wij der Goddelijke natuur deelachtig zijn geworden? 2 Petrus 1:4.

Met de Goddelijke natuur wordt daar bedoeld: *Goddelijke eigenschappen*. Wij worden der Goddelijke natuur deelachtig, niet door gelijkheid of vereniging met het Goddelijk Wezen, maar doordat het beeld Gods in ons vernieuwd wordt.

Zo ziet men waarin God verschilt van andere geesten: van engelen en van de zielen der mensen. Hij is een Geest Die al het schepsel overtreft. Hij is de "Vader der geesten."

Vorstius en de anthropomorfiëten brengen hier tegen in, dat er in de Heilige Schrift aan God een menselijke vorm en een menselijke gedaante worden toegeschreven: er staat dat Hij ogen en handen heeft.

Antwoord. Het is in strijd met de aard van een geest om een lichamelijke substantie te hebben. "Tast Mij en ziet, want een geest heeft geen vlees en benen, gelijk gij ziet dat Ik heb", Lukas 24:39. Lichaamsdelen worden niet werkelijk aan God toegeschreven, maar overdrachtelijk. Met Gods rechterhand wordt Zijn macht bedoeld; met Zijn ogen wordt Zijn wijsheid bedoeld.

Het is immers duidelijk dat God, Die een Geest is, geen lichamelijke vorm of substantie kan hebben, want een lichaam is zichtbaar, maar God is onzichtbaar; dus is Hij een Geest. "Denwelke geen mens gezien heeft noch zien kan", 1 Timótheüs 6:16, niet door een lichamelijk oog. Een lichaam is begrensd, kan maar op één plaats tegelijk zijn; maar God is overal, in alle plaatsen, tegelijk; dus is Hij een Geest. Gods Wezen is overal en Hij heeft nergens een begrenzing. Een lichaam dat samengesteld is uit onderdelen kan afgebroken worden; maar God kan nooit ontbonden worden, Hij uit Wie alle dingen hun begin hebben, kan geen einde hebben. Zo blijkt duidelijk dat God een Geest is, wat tot verhoging is van Zijn volmaakte natuur.

Eerste gebruik.

Als God een Geest is, is Hij ontoegankelijk. Men kan Hem geen schade toebrengen. Goddelozen steken hun banier op, en richten hun strijdkrachten tegen God, men zegt dat ze tegen God strijden, Handelingen 5:39. Maar wat zal hun strijden baten? Welke schade zouden ze God kunnen toebrengen? God is een Geest en kan daarom geen enkele schadelijke inwerking ontvangen. Goddelozen mogen zich inbeelden dat zij de Heere kwaad kunnen doen. "Wat denkt gijlieden tegen den HEERE?", Nahum 1:9. Maar God Die een Geest is, is ontoegankelijk. De goddelozen mogen dan Zijn eer verdonkeren, zij kunnen Zijn Wezen niet aantasten. De Heere kan Zijn vijanden verwonden, maar zij kunnen Hem geen schade toebrengen. Julianus mocht dan zijn degen omhoog werpen naar de hemel, maar hij kon God niet aanraken.

God is een Geest, onzienlijk. Hoe kunnen de goddelozen met al hun macht Hem beschadigen, terwijl zij Hem niet kunnen zien! Vandaar dat alle pogingen van de goddelozen tegen de Heere dwaasheid zijn en mislukken zullen. "De koningen der aarde stellen zich op tegen den HEERE en Zijn Gezalfde, Die in den hemel woont, zal lachen", Psalm 2:2 en 4. Hij is een Geest, Hij kan hen verwonden, maar zij kunnen Hem niet aanraken.

Tweede toepassing.

Als God een Geest is, toont dit de dwaasheid van de roomsen die Hem aanbidden met behulp van schilderijen en beelden. Wij kunnen Hem, die een Geest is, op geen enkele wijze uitbeelden. "Zo sprak de HEERE tot u uit het midden des vuurs; gij hoordet de stem der woorden, maar gij zaagt geen gelijkenis behalve de stem", Deuteronomium 4:12. God Die een Geest is, is niet waar te nemen en kan niet opgemerkt worden. Hoe kan er dan enige gelijkenis van Hem gemaakt worden? "Bij wien dan zult gij God vergelijken? Of wat gelijkenis zult gij op Hem toepassen?", Jesaja 40:18. Hoe kan men God schilderen? Kunnen wij een beeld maken van iets dat wij nooit gezien hebben? Gij hebt geen gelijkenis gezien. God is een Geest. Het zou dwaasheid zijn om te proberen een afbeelding van de ziel te maken, omdat ze geestelijk is, of om engelen te schilderen, omdat zij geesten zijn.

Worden engelen in de Heilige Schrift niet uitgebeeld als cherubim?

Er bestaat een beeld van de persoon en een beeld dat hun ambt voorstelt. De cherubim stellen niet de engelen als personen voor, maar hun ambt. De cherubim werden uitgebeeld met vleugelen, om de vaardigheid van de engelen in het uitoefenen van hun ambt te tonen; en als wij geen zielen kunnen afbeelden en ook niet de engelen in hun persoon, omdat zij geesten zijn, dan kunnen wij nog veel minder een beeld of schilderij van God maken, Die oneindig is en de *Vader der geesten*.

God is ook een alomtegenwoordige Geest; Hij is in alle plaatsen. "Vervul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt de HEERE", Jeremia 23:24. Daarom is het absurd om Hem door middel van een beeld te aanbidden, daar Hij overal tegenwoordig is. Zou het niet iets dwaas zijn om voor het portret van de koning te buigen, als de koning zelf aanwezig is? Zo is het ook als men een beeld aanbidt terwijl God Zelf aanwezig is.

Hoe moeten wij ons dan een denkbeeld vormen van God terwijl Hij een Geest is en wij geen beeld of gelijkenis van Hem mogen maken? Wij moeten Hem ons geestelijk voorstellen. In Zijn eigenschappen: Zijn heiligheid, rechtvaardigheid en goedheid; dat zijn de stralen waarin Zijn Goddelijke natuur uitblinkt. Wij moeten ons Hem voorstellen zoals Hij in Christus is. "Christus is het Beeld van de onzienlijke God", Kolossenzen 1:15.

Vestig de ogen van uw geloof op Christus als de Godmens. In Christus zien wij de schittering van de Goddelijke heerlijkheid; in Hem is de volmaakte gelijkenis van al de deugden Zijns

Vaders. De wijsheid, liefde en heiligheid van God de Vader blinken uit in Christus. "Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien", Johannes 14:9.

Derde gebruik.

Als God een Geest is, leert ons dit, dat hoe geestelijker wij worden hoe meer wij aan God gelijkvormig worden. Hoe kunnen toch aarde en geest samengaan?, Filippenzen 3:19. Het hoogste waarmee aardsgezinde mensen zich kunnen vergelijken is met de mol of de schildpad die in de aarde leven. Wat voor overeenkomst kan er toch zijn tussen een aardsgezind hart en Hem Die een Geest is? Hoe geestelijker iemand is, hoe meer hij gelijkvormig met God is.

Wat is "geestelijk" te zijn?

Gereinigd en verheven te zijn, het hart steeds in de hemel te hebben, over God en Zijn heerlijkheid te mediteren en in een vurige liefdewagen tot God opgeleid te worden. "Wien heb ik nevens U in den hemel!", Psalm 73:25, waarvan Beza de volgende parafrase geeft: *Apate terra, utinam tecum in coele essem!* "Ga weg aarde, o, dat ik met U in de hemel was!"

Een christen die afgetrokken wordt van deze aardse zaken, zoals de wijngeest van de droesem wordt verwijderd, heeft een edele geestelijke ziel en is het meest gelijkvormig met Hem Die een Geest is.

Vierde gebruik.

Dat God een Geest is, leert ons dat de dienst die Hij van ons eist en die Hem het meest aangenaam is, een geestelijke dienst is. "Die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid", Johannes 4:24.

Geestelijke godsdienst is de meest zuivere godsdienst. Hoewel God ook wil hebben dat wij Hem met het lichaam dienen, onze ogen en handen opheffen om anderen te betuigen dat wij eerbied hebben voor Zijn heerlijkheid en majesteit, toch wil Hij voornamelijk hebben dat wij Hem met de ziel aanbidden. "Verheerlijkt God in uw lichaam en in uw geest", 1 Korinthe 6:20. God stelt geestelijke aanbidding op hoge prijs, omdat deze het dichtst bij Zijn natuur komt, Die een Geest is.

Wat is God in de geest dienen?

(1) Hem zonder ceremoniën te dienen. De ceremoniën van de wet, die God Zelf had ingesteld, zijn nu afgeschaft en behoren tot de oude bedeling. Nu Christus, de waarheid Zelf, gekomen is, moeten de schaduwen vlieden; daarom noemt de apostel de ceremoniën van de wet vleeselijke plechtigheden, Hebréeën 9:10. Als wij deze Joodse ceremoniën die God had ingesteld niet meer mogen gebruiken, dan mogen wij nog veel minder die gebruiken die Hij nooit heeft ingesteld.

(2)

God in de geest dienen is Hem dienen met geloof in het bloed van de Messias, Hebréeën 10:19. Hem dienen met de grootste ijver en intensiteit van de ziel. "Onze twaalf geslachten dienen God geduriglijk nacht en dag", Handelingen 26:7, met alle inspanning van de geest; niet slechts voortdurend maar intens. Dat is God dienen in de geest. Hoe geestelijker de dienst is, hoe beter men tot God nadert, Die een Geest is en hoe voortreffelijker de dienst is. Het geestelijk deel van de plicht is het vet van het offer: het is de ziel en het wezen van de godsdienst. De beste opwekkende middelen worden gemaakt van sterke dranken en de beste plichten zijn deze die geestelijk van aard zijn. God is een Geest en wil geestelijk gediend worden; niet de vertoning van de godsdienst maar de zuiverheid ervan is de Heere aangenaam.

- Berouw is geen uiterlijke gestrengheid, toegebracht aan het lichaam zoals boete, vasten en lichamelijke kastijding, maar dat bestaat in de offerande van een verbroken hart.
- Dankzegging bestaat niet in kerkmuziek, het geluid van een orgel, maar veel meer in het zingen voor de Heere in het hart, Efeze 5:19.
- Bidden is niet de stem laten horen in een harteloze belijdenis of enkele kralen tellen, maar het bestaat in zuchten en steunen, Romeinen 8:26. Als het vuur van de innigheid op de wierook van het gebed wordt gelegd, stijgt het op als een lieflijke reuk. Het echte wijwater is niet wat de paus sprenkelt, maar het druipt uit een boetvaardig oog. Geestelijke aanbidding behaagt die God Die een Geest is het meest. "De Vader zoekt ook dezulken, die Hem alzo aanbidden", Johannes 4:23, om te tonen dat dezulken zeer aangenaam zijn en dat God behagen heeft in geestelijke aanbidding. Dat is de smakelijke spijs die de Heere begeert. Hoe weinigen denken daaraan! Men geeft Hem meer draf dan geestelijke drank, men vindt het voldoende om z'n plicht te doen, maar legt niet het hart erin, wat tot gevolg heeft dat de Heere walgt van de dienst die Hijzelf ingesteld heeft, Jesaja 1:12, Ezechiël 23:31.

Laten wij daarom de Heere in de geest dienen, hetgeen het beste overeenkomt met Zijn natuur. Een Goddelijke verkwikking, vol van kracht, kan in enkele druppels gegeven worden; zo kan in een kort gebed, met hart en ziel, veel kracht liggen en het kan veel vrucht voortbrengen. De tollenaar deed slechts een kort gebed: "O God, wees mij zondaar genadig", Lukas 18:13, maar dat was vol geest en leven, het kwam uit het hart; daarom werd het verhoord.

Vijfde gebruik.

Laten wij God bidden, of Hij Die een Geest is, ons van Zijn Geest wil geven. Het wezen Gods is onmededeelbaar, maar niet de werkingen, de tegenwoordigheid en de invloeden van Zijn Geest. Als de zon in een kamer schijnt, is het lichaam van de zon daar niet, maar het licht, de warmte en de invloed van de zon. God heeft van Zijn Geest een belofte gegeven: "Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u", Ezechiël 36:27. Verander beloften in gebeden: "O Heere, Gij Die een Geest zijt, geef mij van Uw Geest; ik die vlees ben, smee om Uw Geest, Uw verlichtende, heiligende, levendmakende Geest." Melanchton bad: "Heere ontvlam mijn ziel met Uw Heilige Geest." Hoe noodzakelijk is Zijn Geest! Wij kunnen geen enkele plicht op een levende wijze doen zonder de Geest. Als deze wind in onze zeilen blaast, bewegen wij ons snel hemelwaarts. Laten wij daarom bidden, of de Heere ons een deel van Zijn Geest wil geven, Maleáchi 2:15, opdat wij in onze godsdienst met meer kracht mogen werkzaam zijn.

Zesde gebruik.

Aangezien God een Geest is, zijn de weldaden die Hij geeft ook geestelijk. Evenals de voornaamste zegeningen die Hij ons in dit leven schenkt geestelijk zijn, Efeze 1:3 en geen goud of zilver, bijvoorbeeld: Christus, Zijn liefde, de vervulling met Zijn genade zo zijn de voornaamste weldaden die Hij ons na dit leven geeft ook geestelijk, namelijk "een onverwelkelijke kroon der heerlijkheid", 1 Petrus 5:4. Aardse kronen verwelken, maar de kroon voor de gelovigen die geestelijk is, is een onverderfelijke, nooit verwelkende kroon. Josef Scaliger zei: "Het is onmogelijk dat iets wat geestelijk is onderwerp van verandering of bederf kan zijn." Dit moge een christen vertroosten in al zijn moeite en lijden. Hij geeft zich geheel aan de dienst van God en krijgt daarvoor hier weinig loon, maar bedenk dat God Die een Geest is, een geestelijke beloning schenkt: het zien van Zijn Aangezicht in de hemel, witte klederen en een eeuwig gewicht der heerlijkheid. Laat u de dienst des Heeren toch niet tot een last zijn, denk aan de geestelijke beloning: een kroon der heerlijkheid die niet verwelkt.

III Wat voor Geest is God?

Hij is oneindig! Al het geschapene is eindig. Hoewel oneindigheid van toepassing is op al Gods eigenschappen Hij is oneindig barmhartig, oneindig wijs, oneindig heilig- toch geeft oneindigheid, als wij het op zichzelf beschouwen, vooral Gods alomtegenwoordigheid te kennen. Het Griekse woord voor "oneindig" betekent "zonder beperkingen of grenzen". God is niet beperkt tot één enkele plaats, Hij is oneindig en is dus op alle plaatsen tegelijk aanwezig. Zijn "centrum" is overal. "Gods Wezen is aan geen enkele plaats gebonden en ook van geen enkele plaats buitengesloten", Augustinus. "Zie, de hemelen, ja de hemel der hemelen zouden U niet begrijpen", 1 Koningen 8:27.

De Mohammedanen bouwen hun tempels zo, dat ze van boven open zijn, om daarmee te tonen dat zij God niet kunnen insluiten, maar dat Hij op alle plaatsen met Zijn tegenwoordigheid is. Gods Wezen is niet begrensd, noch door de ruimten boven ons, noch door de aardbol, Hij is overal. Wat filosofen zeggen van de ziel dat deze in elk deel van het lichaam is, in het oog, het hart, de voet; zo kunnen wij van God zeggen dat Hij ubiquie, alomtegenwoordig is, Zijn Wezen is overal; Zijn "gebied" is hemel, zee en aarde, ja Hij is aan alle plaatsen tegelijk. Dat is nu oneindig. God Die alles binnen de perken houdt, is Zelf onbeperkt. Hij stelt de zee haar perk: "Tot hiertoe zult u komen en niet verder." Hij legt de engelen beperkingen op: evenals de cherubim gaan en staan zij op Zijn bevel, Ezechiël 10:6, maar Hij Zelf is oneindig, zonder beperkingen. Hij Die de hemel kan omvatten en de aarde in een waag kan wegen, moet wel de Oneindige zijn, Jesaja 40:22.

Vorstius beweert: 'dat God aan alle plaatsen is, echter niet wat betreft Zijn Wezen, maar door Zijn kracht en invloed; evenals de zon waarvan het lichaam aan de hemel staat maar die zijn stralen slechts uitzendt om de aarde te beïnvloeden, of als een koning die aan alle plaatsen van zijn rijk is krachtens zijn gezag en macht, maar persoonlijk zit hij op zijn troon.'

God Die oneindig is, is aan alle plaatsen tegelijk, niet alleen met Zijn invloed, maar met Zijn Wezen, want als Zijn Wezen alle plaatsen vervult, moet Hij daar ook wel Persoonlijk zijn. "Vervul Ik niet den hemel en de aarde?", Jeremia 23:24.

Maar zegt God niet dat de hemel Zijn troon is? Jesaja 66:1.

Er staat ook geschreven, dat een nederig hart Zijn troon is, Jesaja 57:15. Het nederige hart is Zijn troon wat betreft Zijn genadige tegenwoordigheid, en de hemel is Zijn troon wat betreft Zijn heerlijke tegenwoordigheid. Toch kan Hij door geen van deze tronen vastgehouden worden, want de hemel der hemelen kan Hem niet bevatten.

Maar als God oneindig is en aan alle plaatsen, dan is Hij ook in onreine plaatsen en vermengt Hij Zich met het onreine?

Hoewel God aan alle plaatsen is, in het hart van de zondaar dat Hij doorzoekt en in de hel met Zijn rechtvaardigheid, toch vermengt Hij Zich niet met de onreinheid en ontvangt daardoor ook niet het minste vleugje van het boze. "De Goddelijke natuur vermengt Zich niet met het geschapene, en wordt ook niet met de onreinheid daarvan besmet", Augustinus. Evenmin als de zon besmeurd of zijn schoonheid bevekt wordt als hij op een mestvaalt schijnt, of als Christus besmet werd toen Hij onder de zondaars verkeerde, Wiens Godheid een voldoende tegenweer vormde tegen besmetting.

God moet wel oneindig zijn en aan alle plaatsen tegelijk, niet alleen krachtens de eenvoudigheid en heiligheid van Zijn natuur, maar ook krachtens Zijn macht, die zo heerlijk is, dat niemand Hem kan beperken of Hem voorschrijven in een bepaalde loopbaan te gaan! Dat zou net eender zijn alsof de druppel de oceaan een perk zou stellen of een ster de zon.

Eerste gebruik.

Dit veroordeelt de roomsen die nog andere zaken behalve de Godheid oneindig maken. Zij zijn van oordeel dat Christus' lichaam op vele plaatsen tegelijk is, dat het in de hemel is en in het brood en de wijn van het sacrament. Echter, Christus is als God oneindig en op alle plaatsen tegelijk, maar als Mens is Hij dat niet. Toen Hij op aarde was, was Hij naar Zijn mensheid niet in de hemel, hoewel Hij daar naar Zijn Godheid wel was; nu Hij in de hemel is, is Hij naar Zijn mensheid niet op aarde, hoewel Hij daar naar Zijn Godheid is. In Hebrreeën 10:5 wordt van Christus gezegd: "Gij hebt Mij het lichaam toebereid." Dit lichaam kan niet op alle plaatsen tegelijk zijn, want dan is het geen lichaam meer, maar een geest. Het lichaam van Christus is nu in de hemel; hoewel het een verheerlijkt lichaam is, is het niet vergoddelijkt. Het is niet oneindig, wat het zou moeten zijn als het zowel in de hemel als in brood en wijn door transsubstantiatie zou zijn.

Tweede gebruik.

Als God oneindig is, aan alle plaatsen tegelijk aanwezig, dan is het zeker dat Hij alles in eigen Persoon bestuurt en dat Hij geen gevolmachtigden of gezanten nodig heeft om Hem bij te staan Zijn bestuur uit te oefenen. Hij is elk ogenblik aan alle plaatsen en beheert alles in hemel en op aarde. Een koning kan in eigen persoon niet op alle plaatsen van zijn koninkrijk zijn, daarom is hij genoodzaakt door middel van afgezanten en stadhouders te regeren en die verdraaien nog al eens het recht. Maar God Die oneindig is, heeft geen plaatsvervangers nodig; Hij is aan alle plaatsen tegenwoordig, Hij ziet alles met Zijn eigen ogen en hoort alles met Zijn eigen oren. Hij is overal in eigen Persoon, daarom is Hij bekwaam om Rechter van de wereld te zijn. Hij doet aan allen recht.

Derde gebruik.

Als God door Zijn alomtegenwoordigheid oneindig is, zie dan daaruit de grootheid en onmetelijkheid van de Goddelijke Majesteit! Welk een groot God dienen wij. "Uwe, o HEERE, is de grootheid, de heerlijkheid en de majesteit, en Gij hebt U verhoogd tot een Hoofd boven alles", 1 Kronieken 29:11. Wel mag de Heilige Schrift de grootheid van de heerlijkheid van Hem Die oneindig is aan alle plaatsen ten toon spreiden. Hij gaat onze zwakke bevattingen verre te boven; hoe kan ons eindig verstand Hem Die oneindig is, bevatten? Hij gaat al onze lofprijzingen oneindig ver te boven. "Men love den Naam Uwer heerlijkheid, die verhoogd is boven allen lof en prijs", Nehemia 9:5. O, wat is de arme mens in z'n nietigheid, als wij denken aan Gods oneindigheid. O, hoe moet een mens, evenals de sterren verdwijnen bij het opgaan van de zon, tot niet ineenkrimpen als de oneindige Majesteit in Zijn heerlijkheid verschijnt. "De volken zijn geacht als een druppel van een emmer, en als een stofje van de weegschaal", Jesaja 40:15. O, wat zijn wij daar een klein druppeltje van! De heidenen dachten dat zij Jupiter voldoende geprezen hadden, als zij hem de grote Jupiter noemden. O, wat een oneindige Majesteit is God daarentegen, Die alle plaatsen tegelijk vervult, Psalm 150:2.

Vierde gebruik.

Als God oneindig is, vervullend de hemel en de aarde, zie dan toch wat het deel is van Gods kinderen: zij hebben Hem Die oneindig is tot hun deel. Zijn volheid is een oneindige volheid; Hij is zowel oneindig goed als oneindig vol!

Als een bus gevuld wordt met wijn is er een zoete volheid, maar het is toch eindig. Maar God is een zoete volheid die oneindig is. Hij is oneindig vol van schoonheid en liefde. Zijn rijkdom wordt onnaspeurlijk genoemd, omdat ze oneindig is, Efeze 3:8. Laten uw gedachten zich zover mogelijk uitstrekken, God gaat dit alles te boven, in Hem is een oneindige volheid. Van Hem

staat dat Hij meer dan overvloedig doet, boven al wat wij bidden kunnen, Efeze 3:20. Wat kan een begerige geest niet vragen?

Hij kan kronen en koninkrijken vragen, miljoenen werelden; maar God kan boven bidden, ja boven denken geven, omdat Hij oneindig is. Wij kunnen bedenken wat het zou zijn als al de stofjes in zilver zouden veranderen, als iedere bloem een robijn zou worden, elke zandkorrel in de zee een diamant; toch kan God meer geven dan wij denken, omdat Hij oneindig is. O, wat zijn ze rijk die de oneindige God tot hun deel hebben. Wel mocht David zeggen: "De HEERE is het deel mijner erve. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja een schone erfenis is mij geworden", Psalm 16:5, 6. Wij mogen als de bij van bloem tot bloem gaan, maar wij zullen nooit een volle verzadiging verkrijgen tot wij bij de oneindige God terecht komen. Jakob zei: "Ik heb genoeg"; in het Hebreeuws: "Ik heb alles", omdat hij de oneindige God tot zijn deel had, Genesis 33:11.

Aangezien bij God een oneindige volheid is, behoeft er geen vrees voor gebrek te zijn bij de erfgenamen des hemels, Hoewel er miljoenen heiligen en engelen zijn, die delen in Gods rijkdom, toch heeft Hij voor hen allen genoeg, omdat Hij oneindig is. Hoewel duizend mensen naar de zon kijken, er is voor hen allen licht genoeg; werp zo veel emmers als u kunt in de zee, er is water genoeg om ze allemaal te vullen. Hoewel een ontelbaar gezelschap engelen en gezaligden uit de volheid Gods vervuld moeten worden, heeft God Die oneindig is toch genoeg om hen te verzadigen. God heeft land genoeg om aan al Zijn erfgenamen te geven. In hetgeen oneindig is, kan geen gebrek zijn.

Vijfde gebruik.

Als God oneindig is, vervult Hij alle plaatsen, is Hij overal tegenwoordig. Dit is voor de goddelozen vreselijk: God is hun vijand, en zij kunnen Hem niet ontlopen, en ook niet van Hem wegluchten, want Hij is overal tegenwoordig. Zij zijn nooit uit Zijn gezicht of buiten Zijn bereik. "Uw hand zal al Uw vijanden vinden", Psalm 21:9. In wat voor holen of bossen zij zich ook verbergen, God vindt hen; waar zij ook heengaan, Hij is daar tegenwoordig. "Waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?", Psalm 139:7. Als iemand een ander iets schuldig is, kan hij op de vlucht gaan en naar een ander land uitwijken, waar de schuldeiser hem niet vinden kan. "Maar waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?" God is oneindig, Hij is aan alle plaatsen, zodat Hij Zijn vijanden zal vinden en hen straffen.

Maar staat er niet: "Kaïn ging uit van het aangezicht des HEEREN"? Genesis 4:16

De betekenis is: Hij ging uit de gemeente Gods vandaan, waar de zichtbare tekenen van Gods tegenwoordigheid waren en waar de HEERE op een bijzondere wijze Zijn zoete tegenwoordigheid aan Zijn volk toonde. Maar Kaïn kon niet uit Gods gezicht weggaan, want God Die oneindig is, is overal tegenwoordig. Zondaren kunnen een beschuldigende consciëntie niet ontvluchten en ook niet een wrekend God.

Zesde gebruik.

Als God overal tegenwoordig is, is het voor een christen niet onmogelijk om te wandelen met God. God is niet alleen in de hemel, maar Hij is ook op aarde, Jesaja 66:1. De hemel is Zijn troon, daar zetelt Hij; de aarde is Zijn voetbank, daar staat Hij. Hij is overal tegenwoordig, daarom kunnen wij ertoe komen met God te wandelen. "Henoeh wandelde met God", Genesis 5:22. Als God tot de hemel beperkt was, zou een bevende ziel kunnen denken: "Hoe kan ik met God spreken, hoe kan ik met God wandelen Die in de hoge woont, boven de opperste wolken?" Maar God is niet tot de hemel beperkt; Hij is alomtegenwoordig: Hij is boven ons, Hij is rondom ons, Hij is bij ons, Handelingen 17:27. Hij is immers niet ver van de vergadering der

heiligen: "Hij staat in de vergadering Godes", Psalm 82:1. Hij is bij ons aanwezig, God is in een iegelijk van ons, zodat wij hier op aarde met Hem kunnen wandelen. In de hemel rusten de heiligen bij Hem, op aarde wandelen zij met Hem. Met God wandelen is wandelen door het geloof. Van ons staat geschreven dat wij tot God naderen, Hebreëen 10:22, Hem zien, Hebreëen 11:27 "ziende de Onzienlijke" en gemeenschap met Hem oefenen, "Onze gemeenschap is met den Vader", 1 Johannes 1:3. Dus kunnen wij elke dag met Hem door het geloof "een wandeling maken." Het is een minachten van God als wij niet met Hem wandelen. Als een koning ergens tegenwoordig is, is het beledigend voor hem als wij op hem geen acht slaan en met zijn page meewandelen.

Er bestaat in de wereld geen aangenamer bezigheid dan met God te wandelen. "Zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen", Psalm 89:16. "En zij zullen zingen van de wegen des HEEREN", Psalm 138:5. Het is alsof wij dan wandelen tussen bedden van specerijen, die een lieflijke geur verspreiden.

Zevende gebruik.

Als God oneindig is in Zijn heerlijk Wezen, leer dan te bewonderen, waar men niet kan doorgronden! De engelen dragen een sluier, zij bedekken hun aangezichten als zij deze oneindige Majesteit aanbidden, Jesaja 6:2. Elia omwond zijn aangezicht met zijn mantel toen Gods heerlijkheid voorbij ging. Bewonder waar u niet kunt doorgronden. "Zult gij de onderzoeking Gods vinden?", Job 11:7 (Eng. vert.: "Kunt gij door onderzoeking God vinden?"). Hier zien wij slechts enkele stralen van Zijn heerlijkheid, wij zien Hem in de spiegel der schepping; wij zien Hem in Zijn beeld: Zijn beeld schittert in de heiligen, maar wie kan al Zijn wezenlijke heerlijkheid doorzien? Welke engel kan deze oneindige hoogten meten? "Kunt gij door onderzoeking God vinden?" Hij is oneindig. Wij kunnen evenmin Zijn oneindige volmaaktheden doorzoeken als iemand die op de top van de hoogste berg staat het firmament kan aanraken of een ster in zijn hand nemen. O, dat onze gedachten met bewondering over God bezet mogen zijn!

Bewonder waar u niet kunt doorgronden. Er zijn in de natuur vele geheimenissen die wij niet kunnen doorgronden: waarom de zee hoger moet zijn dan het land en het toch niet overstroomt; waarom de Nijl 's zomers buiten haar oevers treedt als volgens de loop der natuur het water op z'n laagst staat; hoe de beenderen zijn in de buik van een zwangere vrouw, Prediker 11:5. Als deze dingen ons reeds in verlegenheid brengen, hoe zal dan het oneindige mysterie van de Godheid het begrip van de uitnemendste geleerden te boven gaan. Vraag de meetkundige of hij met een passer de doorsnee van de aarde kan meten. Zo onmogelijk is het voor ons om de oneindige volmaaktheden van God te meten.

In de hemel zullen wij God met klaarheid zien, maar niet ten volle, want Hij is oneindig; Hij zal Zich aan ons meedelen "naar de grootte van het vat", maar niet in de onmetelijkheid van Zijn natuur. Bewonder daarom waar u niet kunt doorgronden.

- Als God oneindig is en aan alle plaatsen, laten wij Hem dan geen paal en perk stellen. "Zij stelden den Heilige Israëls een perk", Psalm 78:41. Wij stellen God paal en perk als wij Hem beperken tot de enge omtrek van ons verstand. De rede denkt vaak dat God zó en zó te werk moet gaan, of de zaak zal nooit tot een goed einde komen. Dat is God door onze rede beperken, terwijl Hij oneindig is en Zijn wegen onnaspeurlijk zijn, Romeinen 11:33.
- Betreffende de verlossing van Zijn Kerk stelt men God paal en perk, als men Hem óf aan een bepaalde tijd bindt, óf Hem de wijze van verlossing voorschrijft. God zal Sion verlossen, maar Hij wil dat men Hem vrij laat; Hij wil niet gebonden worden aan plaats,

tijd of middel, hetgeen zou betekenen dat wij Hem beperken en dus zou Hij dan niet oneindig zijn! God wil Zijn eigen weg volgen, Hij zal het verstand doen stilstaan en in verlegenheid brengen, Hij zal door onmogelijkheden heen werken, Hij zal op zo'n wijze werken dat wij denken dat alles op niets zal uitlopen. Welnu, Hij werkt zoals Hij wil, als een oneindig wonderdoend God.

OVER GODS WETENSCHAP

"De HEERE is een God der wetenschappen en Zijn daden zijn recht gedaan", 1 Samuël 2:3 (Eng. vert.: "Zijn daden worden gewogen"). Heerlijke dingen worden van God gesproken; Hij gaat onze gedachten en de lofprijzing der engelen verre te boven. Gods heerlijkheid ligt voornamelijk in Zijn deugden, die de onderscheiden stralen vormen waardoor de Goddelijke natuur uitblinkt. Onder andere glansrijke volmaaktheden is deze niet de minste: "De HEERE is een God van wetenschap", of zoals in het Hebreeuws: "een God van wetenschappen". Door de heldere spiegel van Zijn eigen Wezen heeft Hij een volledig begrip en een volmaakte kennis van alle dingen; de wereld is voor Hem een doorzichtig lichaam. Hij ontleedt het hart. "Ik ben het, Die nieren en harten onderzoek", Openbaring 2:23. De wolken zijn geen bedekking voor Hem, de nacht is geen gordijn dat ons voor Zijn gezicht verbergt. "De duisternis verduistert voor U niet", Psalm 139:12. Wij kunnen geen woord fluisteren of God hoort het. "Als er nog geen woord op mijn tong is, zie, HEERE, Gij weet het alles", Psalm 139:4. Er kan niet de minste gedachte in ons opkomen of God neemt die waar. "Ik weet hun gedachten", Jesaja 66:18. Gedachten klinken in Gods oren even luid als woorden in onze oren. Al onze werken, al zijn ze nog zo listig bedreven of in het geheim uitgevoerd, zijn zichtbaar voor de ogen van de Alwetende. "Ik weet hun werken", Jesaja 66:18. Achan verborg het Babylonisch kleed in de aarde, maar God bracht het aan het licht, Jozua 7:21. Minerva (Romeins godin van wijsheid) was in zulke merkwaardige kleuren geschilderd dat, naar welke kant men zich ook keerde, de ogen van deze godin je altijd aankeken. Waar men zich ook heenwendt, Gods oog is ook zo op ons gericht. "Hebt gij wetenschap van de opwegingen der dikke wolken; de wonderheden Desgenen, Die volmaakt is in wetenschappen?", Job 37:16. God weet alles wat gekend kan worden, Hij weet ook wat in de toekomst zal gebeuren. Hij heeft Israëls verlossing uit Babel voorzegt en ook dat een maagd zou zwanger worden. Hierdoor bewijst de Heere dat Hij waarlijk God is, in tegenstelling tot de afgoden. "Verkondigt dingen, die hierna komen zullen, opdat wij weten, dat gij goden zijt", Jesaja 41:23.

- De volmaaktheid van Gods wetenschap gaat alles te boven. Hij is de Oorsprong, het Toonbeeld van alle kennis; anderen ontlenen hun kennis aan Hem. De engelen ontsteken hun lamp aan deze heerlijke Zon.
- Gods wetenschap is zuiver. Zij wordt niet bezoedeld door het voorwerp. Hoewel God de zonde kent, is dat slechts om die te haten en te straffen. Er kan zich geen kwaad vermengen of zich verenigen met Zijn kennis, net zo min als de zon verontreinigd kan worden door de dampen die vanuit de aarde opstijgen.
- God verkrijgt Zijn kennis gemakkelijk, zonder enige moeilijkheid. Wij studeren en doen onderzoek naar kennis. "Zo gij haar zoekt als zilver", Spreuken 2:4. De lamp van Gods wetenschap is zo oneindig helder, dat alle dingen voor Hem verstaanbaar zijn.
- Gods wetenschap is onfeilbaar; er is geen enkel gebrek in Zijn kennis. Menselijke kennis is onderworpen aan dwaling. Een dokter kan zich vergissen in de oorzaak van een ziekte. Maar God kan niet dwalen in Zijn kennis, Hij kan niet bedriegen en ook niet bedrogen worden. Hij kan niet bedriegen omdat Hij de Waarheid is; en Hij kan niet bedrogen worden omdat Hij de Wijsheid is.
- God heeft Zijn kennis immer volkomen. Onze kennis verkrijgen wij langzamerhand, stap voor stap. Wij redeneren van het gevolg naar de oorzaak. God weet alle verleden, tegenwoordige en toekomstige dingen ineens, uno intuito; alle dingen ziet Hij in één totaalbeeld. God bewaart al Zijn kennis, Hij verliest er niets van. God is *reminiscentia*, zowel als *intelligentia*. Hij kan niets vergeten en begrijpt alles. Veel dingen verliezen wij uit

ons geheugen, maar Gods wetenschap duurt eeuwig. Zaken die duizend jaar gelegen tot stand gebracht zijn, zijn voor Hem even kortgeleden alsof ze een minuut geleden gebeurd zijn. Derhalve is Zijn kennis volmaakt.

Maar, staat er niet in Genesis 18:21 "Zal Ik nu afgaan en bezien, of zij naar hun geroep, dat tot Mij gekomen is, het uiterste gedaan hebben, en zo niet, Ik zal het weten. "

Het kan toch niet zo zijn dat God er niet van af wist, omdat er sprake is van een geroep, maar de Heere spreekt daar op de wijze van een Rechter, Die eerst de oorzaak wil onderzoeken vóór Hij het vonnis uitspreekt. Als Hij een rechtszaak heeft, gaat Hij niet in het wilde weg te werk, alsof het Hem onverschillig is hoe het uitvalt, maar Hij treedt rechtvaardig tegen de overtreders op. "Hij stelt het gericht naar het richtsnoer en de gerechtigheid naar het paslood", Jesaja 28:17.

Maar in Hoséa 13:12 staat: "Efraïms ongerechtigheid is samengebonden, zijn zonde is opgelegd." Engelse vert. "Zijn zonde is verborgen."

Antwoord. Dat wil niet zeggen dat zijn zonde voor God verborgen is, maar zijn zonde wordt opgelegd, dat is, zij wordt opgeschreven, opgelegd tot de dag van afrekening. Dat dit de betekenis is, blijkt uit de voorafgaande woorden: "Zijn ongerechtigheid is samengebonden." Zoals de griffier van de rechtbank de aanklachten van de misdadigers samenbundelt en ze in de rechtzitting tevoorschijn haalt om ze in het gerechtshof voor te lezen, zo bindt God de zonden van de mensen samen en op de dag des oordeels zal deze bundel geopend worden en zullen al hun zonden aan het licht gebracht worden voor engelen en mensen. Gods wetenschap is oneindig. Dat kan ook niet anders, want Hij Die alles het aanzijn heeft gegeven moet wel een helder inzicht in alles hebben. "Zou Hij, Die het oor plant, niet horen? Zou Hij, Die het oog formeert, niet aanschouwen?", Psalm 94:9. Degene die een uurwerk of een werkstuk maakt, kent de hele samenstelling ervan. God Die het hart heeft gemaakt, kent er alle bewegingen van. Hij is vol ogen, zoals de raderen bij Ezechiël en zoals Augustinus het ook zegt: totus oculus; "allesziend". Dat moet ook wel, want Hij zal de "Rechter der ganse aarde" zijn, Genesis 18:25. Er zullen zoveel zaken Hem voorgelegd worden en er zullen zoveel personen geoordeeld worden, dat Hij een volmaakte kennis moet hebben, anders zou Hij geen recht kunnen oefenen. Een gewone rechter kan geen rechtspraak uitoefenen zonder rechtscollega; het college moet de zaak onderzoeken en een uitspraak doen, maar God kan rechtspreken zonder collega. Hij weet alles in en van Zichzelf en behoeft geen getuige om Hem te informeren. Een rechter beoordeelt alleen feiten, maar God oordeelt het hart. Hij oordeelt niet alleen boze daden, maar ook boze voornemens. Hij ziet het verraad des harten en straft dat.

Eerste toepassing.

Is God oneindig in wetenschap? Is Hij een licht en is er geen duisternis in Hem? Wat zijn dan degenen vervreemd van God die duisternis zijn en in wie geen licht is, die ontbloot zijn van kennis zoals de heidenen die nooit van God gehoord hebben. Maar zijn er niet velen onder ons die leven als gedoopte heidenen? Voor wie het nodig is dat ze de eerste beginselen van Gods Woord gaan onderzoeken? Het is droevig dat, nadat de Zon van het Evangelie in onze omgeving zolang heeft geschinen, het deksel tot op de huidige dag nog op hun hart ligt. Degenen die in onwetendheid gehuld zijn, kunnen voor de Heere geen redelijke godsdienst beoefenen, Romeinen 12:1.

Onkunde is de moeder van goddeloosheid. De geleerden zeggen wel: "Iedere zonde berust op onwetendheid." "Zij gaan voort van boosheid tot boosheid, maar Mij kennen zij niet, spreekt de HEERE", Jeremia 9:3. Waar onkunde in het verstand heerst, woeden lusten in de hartstochten. "Ook is de ziel zonder wetenschap niet goed", Spreuken 19:2. Die hebben geen geloof en geen

vreze Gods. Geen geloof: want kennis gaat altijd vóór het geloof uit. "Die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen", Psalm 9:11. Een mens kan evenmin geloven als hij geen kennis heeft, als het oog zien kan zonder licht. Hij kan ook geen vreze Gods hebben, want hoe kan men Hem vrezen Die men niet kent? Het bedekken van Hamans gezicht was een droevig voorteken van zijn dood. Als er onwetendheid op het verstand van de mens ligt, is dat een deksel op zijn gezicht, een fatale voorbode van zijn ondergang.

Tweede gebruik.

Als God een God der wetenschappen is, besef dan de dwaasheid van huichelarij. "Huichelaars doen niet werkelijk goed, zij maken slechts een vertoning", zegt Melanchton. Zij doen zich bij de mensen mooi voor, maar zij bekommeren er zich niet om hoe boos hun hart is; zij leven in verborgen zonden. Zij zeggen: "Hoe zou God het weten?", Psalm 73:11.

"God heeft het vergeten; Hij heeft Zijn aangezicht verborgen, Hij ziet niet in eeuwigheid", Psalm 10:11. Maar in Psalm 147:5 staat: "Zijns verstands is geen getal" (is oneindig, Eng. vert.) Er is voor Hem een opening om in het binnenste van de mens te zien; Hij heeft de sleutel voor het hart; Hij aanschouwt alle zondige werkingen van de menselijke geest, zoals wij in een glazen bijenkorf de bijen in hun raten zien werken. "Hij ziet in het verborgene", Matthéüs 6:4. Zoals een koopman zijn schulden in zijn boek schrijft, zo heeft God Zijn gedenkboek waarin Hij elke zonde aantekent. Jeróbeams huisvrouw vermomde zich opdat de profeet haar maar niet zou kennen, maar hij herkende haar wel: "Waarom stelt gij u dus vreemd aan?", 1 Koningen 14:6. De huichelaar denkt dat hij bij de Heere met leugen en bedrog kan aankomen, maar God zal hem ontmaskeren. "Want God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is", Prediker 12:14. "Omdat zij een dwaasheid deden in Israël ... en Ik ben Degene, Die het weet en een Getuige daarvan, spreekt de HEERE", Jeremia 29:23.

Maar ach, de hypocriet hoopt dat hij zijn zonde kan bemantelen en maken dat hij alles onschuldig kan voorstellen. Absalom verbergt zijn verraad onder het voorwendsel van een godsdienstige gelofte. Judas bedekt zijn haat jegens Christus en zijn hebzucht onder het voorwendsel van "milddadigheid jegens de armen", Johannes 12:5. Jehu gebruikt de godsdienst als een opstap tot zijn ambitieus voornemen, 2 Kronieken 10:16. Maar God kijkt dwars door deze vijgenbladeren heen. U kunt een echt zondaar zien onder de gulden vertoon van een hypocriet. "Hun ongerechtigheid is niet verholen van voor Mijn ogen", Jeremia 16:17. Hij Die een oog heeft om te zien, heeft ook een hand om te straffen.

Derde gebruik.

Is God zo oneindig in wetenschap, dan moesten wij altijd beseffen dat wij onder Zijn alwetend oog verkeren. "Wij moesten leven alsof wij altijd volledig gezien worden", zegt Seneca. Laten wij Davids uitzicht altijd voor ogen houden: "Ik stel den HEERE geduriglijk voor mij", Psalm 16:8. Seneca gaf Lucilius de raad, dat, wat hij ook deed, hij zich moest voorstellen dat enige achtenswaardige Romeinen vóór hem stonden, dan zou hij niets oneerbaars doen. De gedachte aan Gods alwetendheid zou veel zonden kunnen voorkómen. Zal het oog van een mens ons weerhouden van de zonde en zal niet Gods oog dit nog veel meer doen? "Zou hij ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis?", Esther 7:8. Zouden wij zondigen onder het oog van de rechter? Zouden de mensen zulke ijdele taal spreken, als zij bedachten dat God hen hoorde? Latimer sloeg tijdens zijn verhoor acht op ieder woord, als hij de pen achter de schermen hoorde krassen. Wat zouden mensen eveneens acht slaan op hun woorden, als zij zouden bedenken dat God het hoorde en dat de pen in de hemel alles opschreef? Zouden de mensen vreemde lusten najagen, als zij geloofden dat God hun goddeloosheid aanschouwde en hen ervoor zou doen boeten in de hel? Zouden zij in hun handel bedrog plegen en valse gewichten

gebruiken als zij bedachten dat God hen zag en hun oordeel zou verzwaren omdat zij hun gewichten lichter maakten?

Als wij beseften dat wij onder Gods alwetend oog verkeren, zou dat eerbied teweegbrengen in onze godsdienst. God ziet de gestalte en de gesteldheid van ons hart als wij voor Zijn aangezicht verschijnen. Wat moest ons dat onze afzwervende gedachten doen terugroepen! Wat zou dat de godsdienstplichten moeten verlevendigen en geestelijk doen zijn! Het zou de wierook moeten doen ontbranden! "De twaalf geslachten dienden geduriglijk God nacht en dag", Handelingen 26:7, met de meeste ijver en nauwgezetheid van geest. Als wij bedenken dat God tegenwoordig is, zou dat vleugelen aan het gebed geven en olie aan de vlam van onze Godsvrucht.

Vierde gebruik.

Is Gods wetenschap oneindig? Benaarstig u dan om oprecht te zijn, wees zoals u voorkomt! "De HEERE ziet het hart aan", 1 Samuël 16:7. De mens beoordeelt het hart aan de daden, God oordeelt de daden aan het hart, of het hart oprecht is! God ziet of er geloof is en verdraagt het gebrek. Asa had zijn smetten, maar zijn hart was recht voor de HEERE, 2 Kronieken 15:17. God zag zijn oprechtheid en vergaf zijn zwakheid. Oprechtheid in een christen is als de kuisheid in een vrouw, hetgeen vele gebreken goedmaakt. Oprechtheid maakt onze plicht aangenaam, zoals de muskusroos tussen het linnen, waardoor het lekker ruikt. Zo sprak Jehu ook tot Jónadab: "Is uw hart recht, gelijk als mijn hart met uw hart is? En hij zeide: Het is, ja het is; geef uw hand. En hij gaf zijn hand en hij deed hem tot zich op den wagen klimmen.", 2 Koningen 10:15 Zo is het ook, als God ziet dat ons hart recht is, dat wij Hem liefhebben en Zijn eer op het oog hebben, dan zegt Hij, wel, geef Mij uw gebeden en tranen; nu zult u tot Mij komen in de wagen der heerlijkheid. Oprechtheid maakt onze godsdienst van goud en God werpt het goud niet weg, Hoewel er iets aan het gewicht moge ontbreken. Is God alwetend en ziet Zijn oog voornamelijk het hart aan, doe dan de gordel der waarheid aan en leg deze nooit af.

Vijfde gebruik.

Is God een God van oneindige wetenschap, dan is er troost:

1. Voor de heiligen persoonlijk.
2. Voor de Kerk in het algemeen.

1. Voor de heiligen persoonlijk, met betrekking tot persoonlijke Godsvrucht. Christen, gij zondert uren af voor God, uw gedachten zijn op Hem, als uw Schat gevestigd. God neemt notitie van elke goede gedachte. "Er is een gedenkbuch voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken", Maleáchi 3:16. Gij gaat in uw binnenkamer en bidt tot uw Vader in het verborgen; Hij hoort ieder gezucht en gesteun. "Mijn zuchten is voor U niet verborgen", Psalm 38:10. Gij maakt het zaad van uw gebed nat met uw tranen, de Heere legt elke traan in Zijn fles. "Leg mijn tranen in Uw fles", Psalm 56:9. Als de verborgenheden van alle harten geopenbaard zullen worden, zal God met eer de ijver en toewijding van Zijn volk vermelden, Hij Zelf zal hun lofprijzing bekendmaken. "Alsdan zal een iegelijk lof hebben van God", 1 Korinthe 4:5.

- De oneindigheid van Gods wetenschap is een troost, voor het geval de kinderen Gods geen klare kennis van zichzelf hebben. Zij vinden zoveel verdorvenheden, dat zij oordelen geen genade te hebben. "Is het zo? Waarom ben ik dus?", Genesis 25:22. Als ik genade bezit, waarom is mijn hart dan zo doods en aardsgezind? O, bedenk dat God oneindig is in wetenschap, Hij kan genade bespeuren waar gij dat niet kunt. Hij kan genade zien, die verborgen ligt onder verdorvenheden, zoals de sterren verborgen kunnen zijn achter een wolk. God kan die heiligheid in u zien, die u in uzelf niet kunt

onderscheiden; Hij kan de bloem der genade in u zien, hoewel het onkruid daar bovenuit groeit. "Omdat in hem wat goeds voor den HEERE is", 1 Koningen 14:13. God ziet iets goeds in Zijn volk, als zij in zichzelf geen goed zien; en Hoewel zij zichzelf veroordelen, Hij zal hen vrijspreken.

- Het is een troost in geval van persoonlijk onrecht, ons aangedaan. Het is het lot van Gods kinderen om te lijden. Als het Hoofd met doornen gekroond is, moeten de voeten niet over rozen gaan. Als Gods kinderen door een waar louteringsvuur gaan, is het in dit leven; maar dat is hun troost, dat God ziet wat voor onrecht hun aangedaan wordt. De appel van Zijn oog is aangeraakt, en zal Hij daar niet gevoelig voor zijn? Paulus werd door wrede handen gezeseld. "Driemaal ben ik met roeden gezeseld geweest", 2 Korinthe 11:25, alsof u een schooier de zoon des konings ziet geselen. God aanschouwt dit. "Ik heb hun smarten bekend", Exodus 3:7. De goddelozen verwonden de rug van de kinderen Gods en gieten er dan edik in, maar God schrijft hun wreedheid op. Gelovigen zijn lidmaten van Christus' mystieke lichaam; en voor elke druppel vergoten bloed van Gods kinderen, legt God een druppel toorn in Zijn fiool.

2. Er ligt troost in voor de Kerk in het algemeen. Als God een God der wetenschappen is, ziet Hij alle samenzweringen van de vijanden tegen Sion en Hij kan ze verijdelen. De goddelozen zijn listig, zij hebben hun behendigheid ontleend aan de oude slang; zij graven diep om hun raadslagen voor God te verbergen, maar Hij ziet hen en kan hen gemakkelijk tegenwerken. De draak wordt in Openbaring 12:3 beschreven met zeven hoofden, om te tonen hoe hij steeds plannen beraamt tegen de Kerk. Maar van God staat in Zacharia 3:9 dat Hij zeven ogen heeft om te tonen dat Hij alle plannen en krijgslagen van de vijanden ziet. Als zij in trotsheid handelen, kan Hij hen altijd een slag voor zijn. "Komt aan", zei Farao, "laat ons wijselijk handelen", Exodus 1:10, maar hij heeft nooit zo dwaas gedaan als toen hij dacht dat hij zo wijs handelde. "En het geschiedde in dezelve morgenwake, dat de HEERE in de kolom des vuurs en der wolk zag op het leger der Egyptenaars; en Hij verschrikte het leger der Egyptenaars", Exodus 14:24. Wat kan dit, als most in de wijnstok, de Kerk des HEEREN vertroosten in haar strijdende staat. De HEERE doorziet alle raadslagen en samenzweringen van de vijand; Hij ziet hen in hun gang en kan hen opblazen in hun eigen schacht.

OVER DE EEUWIGHEID GODS

De volgende eigenschap is: "God is eeuwig." "Van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God", Psalm 90:2. De geleerden maken onderscheid tussen "aevun" en "aeternum" om het begrip eeuwigheid te verklaren. Er is een drievoudige wijze van bestaan:

1. Al wat een begin heeft, maar ook een einde: alle levende schepselen als dieren, vogels, vissen, die bij hun dood vergaan en tot stof weerkeren; hun bestaan eindigt met het einde van hun leven.
2. Al wat een begin heeft en geen eind, zoals engelen en de zielen der mensen, die eeuwig blijven.
3. Een bestaan dat zonder begin en zonder einde is en dat is alleen aan God eigen. Hij is semper existens, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Dit is Gods bestaansrecht, één van Zijn kroonjuwelen. Hij wordt wel "de Koning der eeuwen" genoemd, 1 Timótheüs 1:17.

Jehovah is het woord dat goed uitdrukt wat Gods eeuwigheid is. Het is zo'n ontzagwekkend woord, dat de Joden beefden om dit te noemen of te lezen en in plaats daarvan Adonai, Heere, gebruikten. Jehovah omvat verleden, tegenwoordige en toekomstige tijd. "Die is, en Die was, en Die komen zal", Openbaring 1:8, is een uitleg van het woord Jehovah: *Die is*, Hij bestaat door Zichzelf, een zuiver en onafhankelijk Wezen. *Die was*, God bestond alleen voordat er een tijd was, men kan de documenten der eeuwigheid niet onderzoeken. *Die komen zal*, Zijn Koninkrijk zal geen einde hebben, voor Zijn kroon zijn geen opvolgers. "Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid", Hebréeën 1:8 (Eng. vert.: voor eeuwig en eeuwig) De verdubbeling van het woord bevestigt de zekerheid ervan, evenals de herhaling van Farao's droom.

Ik wil aantonen dat God alleen van eeuwigheid kan zijn, zonder begin. Engelen kunnen niet eeuwig zijn, zij zijn slechts schepselen, hoewel zij geesten zijn; zij werden geschapen en daarom kan men hun begin weten; hun ouderdom kan men onderzoeken. U vraagt: "Wanneer zijn zij geschapen?" Sommigen denken: "vóórdat de aarde er was", maar dat is niet zo, want vóór de tijd was er de eeuwigheid. De oorsprong van de engelen gaat niet verder terug dan het begin van de aarde. De geleerden denken dat de engelen geschapen zijn op de dag dat de hemelen zijn geschapen. "Toen de morgensterren tezamen vrolijk zongen en al de kinderen Gods juichten", Job 38:7. Hiëronymus, Gregorius en de achtenswaardige Beda verstaan dit zó, dat toen God de wereld grondvestte, de engelen geschapen werden en beurtzangen van lof en prijs zongen.

Het is alleen aan God eigen van eeuwigheid te zijn, zonder begin. Hij is de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste, Openbaring 1:8. Geen enkel schepsel kan zichzelf "Alfa" toeschrijven, dat is alleen een bloem van de kroon des hemels. "Ik zal zijn Die Ik zijn zal", Exodus 3:14. *Ik ben Die Ik ben*, dat wil zeggen: Hij Die is van eeuwigheid tot in alle eeuwigheid.

Eerste gebruik.

Voor de goddeloze is hier donder en bliksem. God is eeuwig, derhalve zijn de tormenten voor de goddelozen ook eeuwig. God leeft in alle eeuwigheid en zolang Hij leeft, zal Hij degenen die verloren gaan straffen. Dit zou voor hen moeten zijn als het schrift op de wand, het zou "de banden van hun lendenen los moeten maken, enz.", Daniël 5:6.

De zondaar neemt de vrijheid om te zondigen. Hij verbreekt Gods wet als een wild dier dat door de omheining breekt en in een verboden weiland springt. Hij zondigt naar hartelust alsof hij niet haastig genoeg kon zondigen, Efeze 4:19. Maar bedenk, dat een van Gods Namen is de Eeuwige, en zolang God eeuwig is, heeft Hij tijd genoeg om met al Zijn vijanden af te rekenen.

Laat zondaren toch beven als zij deze drie dingen bedenken: de tormenten van de verdoemden zijn zonder onderbreking, onvermengd, en eeuwig.

1. Zonder *onderbreking*. De pijnen zullen hevig en fel zijn en er is geen verzachting; het vuur zal niet afnemen of doven. "Zij hebben geen rust dag en nacht", Openbaring 14:11; evenals iemand wiens ledematen aanhoudend op de pijnbank uitgerekte worden en geen verlichting heeft. De toorn Gods wordt vergeleken met een zwavelstroom, Jesaja 30:33. Waarom bij een stroom? Omdat een stroom zonder onderbreking doorgaat; zo gaat Gods toorn ook als een stroom voort en stort zich uit zonder onderbreking. Als wij in dit leven pijn hebben, is er nog leniging en onderbreking; de koorts neemt af; na een aanval van niersteen heeft de patiënt weer wat verlichting; maar de pijnen der hel zijn intens en hevig. De ziel die verloren gaat, zal nooit kunnen zeggen: "Ik heb nu wat verlichting."
2. Zonder *vermenging*. De hel is een plaats van enkel rechtvaardigheid. In dit leven "gedenkt God in de toorn des ontfermens", Hij vermengt het lijden met medelijden, Deuteronomium 33:25. Asers schoen was wel van ijzer, maar zijn voet werd in de olie gedoopt. Verdrukking is als de ijzeren schoen, maar er is ontferming mee gemengd: de voet is in olie gedoopt. Maar voor de tormenten van de verdoemden is geen vermenging. "Die zal ook drinken uit den wijn van den toorn Gods, die ongemengd ingeschonken is", Openbaring 14:10. Geen vermenging met ontferming. Hoe staat er dan toch geschreven dat de beker van toorn vol mengeling is? "Want in des HEEREN hand is een beker, en de wijn is beroerd, vol van mengeling, en Hij schenkt daaruit; doch alle goddelozen der aarde zullen zijn droesems uitzuigende drinken", Psalm 75:9.
Toch staat er in Openbaring 14 dat die "ongemengd ingeschonken is". Hij is vol mengeling, dat betekent dat hij vol ingrediënten is die de inhoud bitter maken, de worm, het vuur, de vloek Gods zijn alle bittere ingrediënten. Het is een beker vol van mengeling, maar hij wordt ongemengd ingeschonken; er zal niets bij zijn om de minste verlichting te verschaffen, geen inmenging van ontferming, dus ongemengd. Aan het "spijsoffer der ijveringen", Numeri 5:15 werd geen olie toegevoegd; zo is er ook in de tormenten der verdoemden geen olie van ontferming om de pijnen te verzachten.
3. Zonder *ophouden*, eeuwig. Het genot der zonde is maar voor een tijd, maar de tormenten van de goddelozen zijn eeuwig. Zondaren hebben een kort feest, maar een lange afrekening. Origenes heeft gedwaald toen hij dacht dat de verdoemden na duizend jaar uit hun ellende verlost zouden worden; want de worm, het vuur, de gevangenis zijn voor eeuwig. "De rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid", Openbaring 14:11. "De tormenten der hel blijven aanhouden, er komt geen eind aan", zegt Prosperus. De eeuwigheid is een zee zonder bodem en zonder boorden. Na miljoen jaren is er van de eeuwigheid nog geen minuut verstreken; de verdoemden zullen altijd branden en nooit verteren, altijd sterven en nooit dood zijn. "Zij zullen de dood zoeken maar niet vinden", Openbaring 9:6.
Het vuur der hel is zodanig dat menigten van tranen het niet zullen uitblussen, de lange duur het niet zal doen uitgaan; de fiool van Gods toorn zal altijd op de zondaar druppen. Zolang God eeuwig is, leeft Hij om Zich op de goddelozen te wreken. O, eeuwigheid, eeuwigheid wie kan u peilen? Zeelieden hebben een dieplod om de diepte van de zee te meten, maar welk dieplod zullen wij kunnen gebruiken om de diepte van de eeuwigheid te peilen? De adem des HEEREN steekt de helse poel in brand, Jesaja 30:33, en waar zullen wij brandblussers of emmers vandaan halen om dat vuur te blussen?

O, eeuwigheid! Als de hele vaste aarde en de zee in zand zouden veranderen en de hele lucht tot aan de sterrenhemel niets anders was dan zand en er zou om de duizend jaar een vogeltje komen om in zijn snavel slechts het tiende deel van een zandkorreltje uit die geweldige hoop weg te halen, wat zouden er dan ontelbare jaren nodig zijn voor die ontzaglijke hoop zand zou weggehaald zijn! En toch, als aan het eind van die tijd de zondaar uit de hel zou mogen komen, zou er nog hoop zijn; maar het woord "eeuwig" neemt alle hoop weg. De rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid. Wat is dat voor de goddelozen een verschrikking, voldoende om hun het koude zweet te doen uitbreken, als men bedenkt dat zo lang God eeuwig is, Hij altijd leeft om Zich eeuwig aan hen te wreken.

Hier kan men de vraag stellen: "Waarom moet de zonde die in een korte tijd begaan is, eeuwig gestraft worden?"

Wij moeten, met Augustinus, vasthouden, dat Gods oordeel over de goddelozen voor ons verborgen is, maar nooit onrechtvaardig. (Occultu esse possunt, injusta esse non possunt) De reden waarom zonde die in een korte tijd begaan is eeuwig gestraft wordt, is, omdat elke zonde begaan is tegen een oneindig Wezen en met niets anders dan een eeuwige straf voldaan kan worden.

Waarom wordt hoogverraad gestraft met verbeurdverklaring en de dood anders dan omdat het tegen de koning in zijn eigen persoon, die heilig is, gedaan is? Hoeveel temeer is de overtreding die tegen Gods kroon en waardigheid begaan is van een afschuwelijk en oneindig karakter en kan deze dus niet met minder dan een eeuwige straf voldaan worden.

Tweede gebruik.

Betreffende troost voor degenen die God vrezen. God is eeuwig, derhalve leeft Hij altijd om de Godzaligen te belonen. "Dengenen, die heerlijkheid en eer zoeken, het eeuwige leven", Romeinen 2:7. De kinderen Gods verkeren hier in een staat van lijden. "Banden en verdrukking zijn voor mij aanstaande", Handelingen 20:23. De goddelozen zijn in purper gekleed en het gaat hun voor de wind, terwijl de kinderen Gods verdrukking lijden. Bokken beklimmen hoge bergen, terwijl de schapen van Christus in het dal der slachting vertoeven. Maar hier is de troost, dat God eeuwig is en dat Hij een eeuwige beloning bestemd heeft voor Zijn kinderen.

- In de hemel zijn zoete genietingen, lieflijkheden die nooit tegenstaan; en wat de kroon en het toppunt van het hemels geluk is, is dat het eeuwig duurt, 1 Johannes 3:15. Al zou er maar het geringste vermoeden zijn dat deze heerlijkheid zou eindigen, dan zou dit de zaak zeer verduisteren, ja verbitteren; maar het duurt eeuwig. Welke engel kan van de eeuwigheid de maat nemen? "Een eeuwig gewicht der heerlijkheid", 2 Korinthe 4:17.
- De heiligen zullen zich baden in de rivieren van het Goddelijke welbehagen; en deze rivieren kunnen nooit uitdrogen. "Lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk", Psalm 16:11. Dit is nu het "Hallel", de hoogste toon in de lofspraak van de apostel: "Alzo zullen wij altijd met den Heere wezen", 1 Thessalonicenzen 4:17. Daar is vrede zonder moeite, rust zonder leed, heerlijkheid zonder einde: "eeuwig met den Heere." Laat dat tot troost zijn voor Gods kinderen in al hun ellende; hun lijden is slechts kort, maar hun beloning duurt eeuwig. Eeuwigheid maakt de hemel tot hemel; dat is de diamant in de ring. O, gezegende dag waarop geen nacht zal volgen. Het Zonlicht der heerlijkheid zal over de ziel opgaan en nooit meer ondergaan. O, gezegende lente waarop geen herfst zal volgen en waarin geen bladeren zullen afvallen.

- De Romeinse keizers lieten drie kronen op hun hoofd zetten: de eerste van ijzer, de tweede van zilver en de derde van goud; zo zet de Heere ook drie kronen op Zijn kinderen: genade, troost en heerlijkheid, en de laatste is eeuwig. "Gij zult de *onverwelkelijke* kroon der heerlijkheid behalen", 1 Petrus 5:4. De goddelozen hebben dan een worm die nooit sterft en de Godzaligen een kroon die nooit verwelkt. O, wat zou dit een aansporing moeten zijn om het goede te doen! Wat moesten wij toch gewillig zijn om voor God te arbeiden! Hoewel ze hier beneden niets hebben, de Heere heeft tijd genoeg om Zijn kinderen te belonen. De kroon der eeuwigheid zal hun op het hoofd gezet worden.

Derde gebruik, van vermaning.

Overweeg toch wat eeuwigheid is. Onze gedachten zouden voornamelijk op de eeuwigheid gevestigd moeten zijn. Ons aller begeerten strekken zich uit tot het tegenwoordige, tot dingen die onze zinnen kunnen strelen. Als wij, zoals Augustinus het zegt, zouden kunnen leven van de geboorte der wereld tot haar ouderdom, wat zou dat dan nog zijn? Wat is toch de tijd vergeleken met de eeuwigheid? Zoals de aarde slechts een punt is in het heelal zo is de tijd slechts, ja nauwelijks een minuut vergeleken met de eeuwigheid. En wat is toch dit gebrekkige leven dat zo snel afbrokkelt?

O, denk toch aan de eeuwigheid! Broeders, wij reizen elke dag nader naar de eeuwigheid; en of wij nu waken of slapen, onze reis gaat voort. Sommigen van ons vertoeven al op de rand van de eeuwigheid. O, overweeg toch de kortheid van het leven en de eindeloosheid van de eeuwigheid! Denk in het bijzonder aan God Die eeuwig is en aan de eeuwigheid van de ziel.

A. *Denk aan God Die eeuwig is.* Hij is de Oude van dagen, Die vóór alle tijden was. In Daniël 7:9 staat een figuurlijke beschrijving van God: "De Oude van dagen zette Zich, Wiens kleed wit was als de sneeuw, en het haar Zijns hoofds als zuivere wol." Zijn wit kleed waarmee Hij bedekt was, beduidde Zijn majesteit; Zijn haar, als zuivere wol, beduidde Zijn heiligheid; en de Oude van dagen Zijn eeuwigheid.

De gedachte dat God eeuwig is, moest ons hoge aanbiddelijke gedachten van Hem geven. Wij zijn zo geneigd geringe, oneerbiedige gedachten van God te hebben. "Gij meent, dat Ik ten enenmale ben gelijk gij", Psalm 50:21, zwak en sterfelijk. Maar als wij zouden bedenken dat God eeuwig is, en terwijl onze kracht vergaat, Hij Koning is in der eeuwigheid, en Zijn kroon voor eeuwig bloeit en Hij ons eeuwig gelukkig of ellendig kan maken, dan zou ons dit aanbiddelijke gedachten van God geven. "Zo vielen de vier en twintig ouderlingen voor Hem, Die op den troon zat, en aanbaden Hem, Die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hun kronen voor den troon", Openbaring 4:10. De heiligen vallen neer om door die nederige gestalte uit te drukken dat zij niet waardig zijn in Gods tegenwoordigheid te zitten. Zij vallen neer en aanbidden Hem Die leeft in alle eeuwigheid; zij kussen als het ware Zijn voeten. Zij werpen hun kronen neer voor de troon, zij leggen al de eer aan Zijn voeten; aldus betonen zij nederige aanbidding aan het eeuwige Wezen. Als wij de eeuwigheid Gods overwegen, zal ons dat doen aanbidden waar wij niet kunnen doorgronden.

B. *Denk ook aan de eeuwigheid van de ziel.* Aangezien God eeuwig is, heeft Hij ons eveneens eeuwig gemaakt. Wij zijn schepselen die nooit meer sterven, wij zullen binnenkort onze eeuwige bestemming binnengaan, hetzij van geluk of ellende. Denk daar toch ernstig over na! Zeg: "O, mijn ziel, welke van deze twee eeuwige bestemmingen zal vermoedelijk uw deel zijn? Ik moet binnenkort van hier vertrekken, en waar zal ik dan heengaan, naar welke van deze eeuwige bestemmingen, naar de heerlijkheid of naar de staat van ellende?" Het ernstig overdenken van

de eeuwige staat die wij zullen ingaan zou wel eens een krachtige uitwerking op ons kunnen hebben.

1. Gedachten aan eeuwige pijnen zijn een goed tegengif tegen de zonde. De zonde verlost ons met haar vermaak, maar als wij aan de eeuwigheid denken kan dat de onmatige drift tot de lust temperen. Zal ik eeuwige pijn verduren voor een kortstondig vermaak in de zonde? Evenals de sprinkhanen in Openbaring 9:7 schijnt de zonde ook een kroon als goud gelijk op haar hoofd te hebben, maar zij heeft een staart gelijk aan een schorpioen, vers 10, en in die staart een angel, en die angel kan er nooit uitgetrokken worden. Zal ik de eeuwige toorn riskeren? Is het begaan van de zonde even zoet als het eeuwig liggen in de hel, bitter is? Deze gedachte zou ons van de zonde doen vlieden, evenals Mozes van de slang vlood.
2. Ernstige gedachten aan het eeuwig geluk zou ons ten zeerste van wereldse zaken aftrekken. Wat zijn toch deze ondermaanse zaken vergeleken met de eeuwigheid? Zij zijn snel voorbij, zij begroeten ons en nemen weer afscheid. Maar ik zal in een eeuwige staat terechtkomen; ik hoop bij Hem te wonen Die eeuwig is; wat voor betekenis heeft dan de wereld voor mij? Voor hen die op de top van de Alpen staan, zijn de grote steden van 'Campania' kleine voorwerpen in hun ogen; zo lijken alle dingen van deze aarde nietig in de ogen van hem die zijn gedachten gevestigd heeft op zijn eeuwige staat na dit leven. Wat is de glans van deze wereld, hoe arm en nietig vergeleken bij het eeuwig gewicht der heerlijkheid.
3. Ernstige gedachten aangaande een eeuwige staat, van geluk of ellende, moest een sterke invloed hebben op alles wat wij ter hand nemen. Alles wat wij doen bevordert óf een gezegende óf een vervloekte eeuwige staat; elke goede daad brengt ons een stap nader tot een eeuwige geluksstaat; elke zondige daad brengt ons een stap dichterbij een eeuwige staat van ellende. O, welke invloed moesten de gedachten aan de eeuwigheid hebben op onze godsdienstplichten! Wij zouden ze daardoor met al onze macht moeten doen. Goede plichtsbetrachting voert een christen dichterbij naar de hemel en brengt hem een stap nader tot een gelukzalige eeuwigheid.

OVER DE ONVERANDERLIJKHEID GODS

De volgende eigenschap is Gods onveranderlijkheid. "Ik, de HEERE, word niet veranderd", Maleáchi 3:6.

- I. God verandert niet in Zijn Wezen.
- II. Ook niet in Zijn besluit.
 - I. Zijn Wezen is onveranderlijk.
 1. Er komt geen verduistering in Zijn glans.
 2. Er kan aan Zijn bestaan geen tijd toegekend worden.

1 *Er komt geen verduistering in Zijn glans.* Zijn Wezen straalt in onverminderde luister. "Bij Hem is geen verandering noch schaduw van omkering", Jakobus 1:17. "Gij zijt Dezelfde", Psalm 102:28. Al het geschapene is vol verandering. Koningen en keizers zijn onderworpen aan verandering. Sesostris, een Egyptisch vorst, die verschillende koningen door oorlogen onderworpen had, liet hen zijn wagen trekken, alsof zij paarden waren, en alsof hij van plan was hen gras te laten eten, zoals de Heere bij Nebukadnézar deed. Een kroon heeft vele opvolgers. Koninkrijken kennen hun verval en hun beroeringen. Wat is er van de grootheid van Athene geworden? Van de pracht van Troje? Jam seges est ubi Troja fuit. "Er groeit nu koren waar eenmaal Troje lag." Hoewel koninkrijken een hoofd van goud hebben, hebben ze voeten van leem.

- De hemelen veranderen ook. "Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn", Psalm 102:27. De hemelen zijn de oudste getuigenissen, waar God Zijn eer als met een zonnestraal opgeschreven heeft, en toch zullen zij veranderen. Hoewel ik niet denk dat zij vergaan zullen wat de substantie betreft, toch zullen zij veranderen wat hun eigenschappen betreft; zij zullen smelten door de geweldige hitte en zodoende zuiverder en reiner worden, 2 Petrus 3:12. Dus de hemelen zullen veranderd worden, maar niet Hij Die in de hemel woont. "Bij Hem is geen verandering of schaduw van omkering."
- De beste heiligen hebben hun duisternissen en veranderingen. Bezie een christen in zijn geestelijke staat, hij is vol afwisseling. Hoewel het zaad der genade niet sterft, toch verflauwt dikwijls de schoonheid en de werkzaamheid ervan. Een christen heeft in zijn godsdienst ook aanvallen van ongesteldheid. Soms is het vloed in zijn geloof, soms eb; soms vlamt zijn liefde op en op een andere tijd is zij als vuur onder de as en heeft hij zijn eerste liefde verlaten. Hoe sterk was Davids geloof eenmaal: "God is mijn Rots, ik zal op Hem betrouwen", 2 Samuël 22:3. Op een andere keer zei hij: "Nu zal ik nog één dezer dagen door de hand van Saul omkomen." Waar is de christen die kan zeggen dat hij geen verandering ondervindt in zijn genade, dat de boog van zijn geloof altijd gespannen is, dat de snaren van zijn viool nooit slap hangen? Wij zullen zeker zulke christenen nooit ontmoeten voor wij hen in de hemel aantreffen. Maar God is zonder schaduw van omkering.
- De engelen waren onderworpen aan verandering; zij waren heilig geschapen, maar wel veranderlijk. "De engelen die hun beginsel niet bewaard hebben", Judas:6. Deze morgensterren des hemels werden vallende sterren. Maar Gods heerlijkheid blinkt uit met onverminderde schittering. In God is niets dat op verandering lijkt, hetzij ten goede of ten kwade. Niet ten goede, omdat Hij dan niet volmaakt zou zijn. Niet ten kwade, want dan zou Hij ophouden volmaakt te zijn. Hij is onveranderlijk heilig, onveranderlijk goed; er is in Hem geen schaduw van omkering.

"Maar toen Christus, Die ook God is, de menselijke natuur aannam, was er toch verandering in God?"

Als de Goddelijke natuur in de menselijke veranderd was, of de menselijke in de Goddelijke, dan was er een verandering geweest, maar dat was niet het geval! De menselijke natuur was onderscheiden van de Goddelijke. Daarom was er geen verandering. Een wolk voor de zon verandert het lichaam van de zon niet; zo ook hier: hoewel de Goddelijke natuur verborgen was achter de menselijke natuur, veranderde daardoor de Goddelijke natuur niet!

2. *Aan Gods bestaan kan geen tijd toegekend worden.* "Die alleen onsterfelijkheid heeft.", 1 Timótheüs 6:16. De Godheid kan niet sterven. Een oneindig Wezen kan niet veranderd worden in een eindig wezen. God is oneindig. Hij is eeuwig, derhalve is Hij niet sterfelijk. Eeuwig te zijn en tevens sterfelijk, is met elkaar in strijd.

Eerste gebruik.

Beschouw toch de uitnemendheid van de Goddelijke natuur in Zijn onveranderlijkheid. Dit is de heerlijkheid van de Godheid. Veranderlijkheid duidt op zwakheid, en die is niet in God, Die Dezelfde is, gisteren, heden en tot in eeuwigheid, Hebréeën 13:8. Mensen zijn onstandvastig en veranderlijk, evenals Ruben, "snelle afloop als der wateren" (ongestadig als water, Eng. vert.), Genesis 49:4.

- De mensen zijn veranderlijk in hun principes. Als hun gezicht zo snel zou veranderen als hun opvattingen dan zouden wij hen niet herkennen.
- Zij zijn veranderlijk in hun besluiten, zoals de wind die uit het oosten waait even later naar het westen draait. Zij nemen zich voor deugdzaam te zijn, maar zij hebben spoedig spijt van hun beslissing. Hun binnenste is als de pols van een zieke man, die elk half uur verandert. Een apostel vergelijkt hen met de baren der zee, en met dwalende sterren, Judas:13. Zij zijn geen pilaren in de tempel Gods, maar rieten.
- Anderen zijn veranderlijk in hun vriendschap. Zij hebben spoedig iemand lief, en even snel haten zij hem. Nu eens ben je hun boezemvriend, dan weer verstoten zij je uit hun gunst. Zij veranderen als de kameleon, en nemen verschillende kleuren aan. Maar God is onveranderlijk!

Tweede gebruik.

Beschouw de ijdelheid van het schepsel. In alles is verandering, behalve in God. "Immers zijn de gemene lieden ijdelheid, de grote lieden zijn leugen", Psalm 62:10. Wij zoeken meer in het schepsel dan God erin gelegd heeft. In het schepsel zijn twee ondeugden: het belooft meer te zijn dan wij erin aantreffen en het laat ons in de steek als wij het 't meest nodig hebben. In alles is gebrek: iemand wil zijn koren laten malen en er is geen water. (voor de watermolen) Een zeeman is gereed voor een zeereis en er is geen wind, of er is tegenwind. Iemand vertrouwt erop, dat een ander zijn belofte zal nakomen en hij kan het niet volbrengen, zodat deze is als een verstuikte voet.

Wie zoekt er toch echte standvastigheid in het ijdele schepsel? Dat is alsof men een huis zou bouwen op het zand dat door de zee wordt overspoeld. In het schepsel is niets zo zeker als bedrog, en hij stelt alleen maar in alles teleur. Het is niet verwonderlijker hier beneden veranderingen te zien gebeuren dan de maan te zien schijnen in een nieuwe vorm en gedaante. Verwacht in alle dingen met veranderingen te maken te krijgen; alleen God verandert niet.

Derde gebruik.

Ter vertroosting van Gods kinderen.

1. In geval van verlies. Als het bezit bijna tot niets geslonken is, en als u vrienden verliest door de dood is er dubbele tegenslag. Maar de troost is, dat God onveranderlijk is. Ik kan deze

verliezen lijden, maar ik kan niet mijn God verliezen, Hij sterft nooit. Als aan de vijgenboom en de olijfboom geen vruchten groeiden, stelde de Heere niet teleur. "Ik zal mij verheugen in den God mijns heils", Habakuk 3:18. Bloemen in de tuin sterven af, maar het erfdeel van iemand blijft. Zo verdwijnen en veranderen uitwendige zaken, maar "Gij zijt de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid", Psalm 73:26.

2. In geval van droefheid van geest. God schijnt de ziel in de verlating te verstoten, zoals in Hooglied 5:6 "Mijn Liefste was geweken"; toch is Hij onveranderlijk. Hij is onveranderlijk in Zijn liefde; Hij mag dan Zijn aangezicht veranderen, maar niet Zijn hart! "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde", Jeremia 31:3. In het Hebreeuws staat er "olam", een liefde der eeuwigheid. Als eenmaal Gods verkiezende liefde opgaat over een ziel, gaat die nooit meer onder. "Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen", Jesaja 54:10. Gods liefde is vaster dan de bergen. Zijn liefde tot Christus is onveranderlijk, en Hij zal evenmin ophouden gelovigen lief te hebben als Hij zal ophouden Christus lief te hebben.

Vierde gebruik, van vermaning.

Dat u toch deel mocht krijgen aan die onveranderlijke God, dan bent u een rots in de branding, onbeweeglijk te midden van alle veranderingen.

"Hoe zal ik deel krijgen aan die onveranderlijke God?"

Als er in u een verandering teweeggebracht wordt. "Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd", 1 Korinthe 6:11. Daardoor worden wij gebracht van de duisternis tot het licht (ad tenebris ad lucem) en zó veranderd, alsof er een andere ziel in hetzelfde lichaam gekomen is. Door die verandering krijgen wij deel aan de onveranderlijke God. Stel uw betrouwen alleen op die God Die onveranderlijk is. "Laat gijlieden dan af van den mens", Jesaja 2:22. Laat af van het steunen op een riet, maar steun op de Rots der eeuwen. Hij die door het geloof in God geborgen is, is veilig temidden van alle veranderingen. Hij is als een schip dat aan een onbeweeglijke rots vastgemaakt is. Wie zijn vertrouwen op God stelt, heeft een onwankelbare grond, die onveranderlijk is. "Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten", Hebrëeën 13:5. Gezondheid kunnen wij verliezen, rijkdom, vrienden kunnen van ons genomen worden, maar God zegt: "Ik zal u niet verlaten." Mijn kracht zal u ondersteunen, Mijn Geest zal u heiligen, Mijn genade zal u behouden, Ik zal u nooit begeven.

O, stel uw vertrouwen toch op deze onveranderlijke God! God is zeer gesteld op twee dingen: op onze liefde en op ons vertrouwen. Hij is zeer gesteld op onze liefde, opdat wij het schepsel niet meer lief zullen hebben dan Hem, daarom laat Hij schepselsliefde bitter smaken. Hij is ook zeer gesteld op ons vertrouwen, opdat wij niet meer vertrouwen in het schepsel stellen dan in Hem, daarom laat Hij ons ervaren dat het schepsel onbetrouwbaar is.

Uiterlijke gemakken worden ons gegeven als teerkost op de weg om ons te verkwikken, maar niet als krukken om op te steunen. Als wij een afgod van het schepsel maken, zal God ons met datgene waarop wij ons betrouwen stellen beschaamd doen uitkomen. O, stel uw vertrouwen toch op de onsterfelijke God! Evenals Noachs duif zullen wij geen rustgrond voor onze ziel vinden vóór wij in de ark van Gods onveranderlijkheid zijn. "Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid", Psalm 125:1.

II. God is onveranderlijk in Zijn besluit.

Wat Hij van eeuwigheid besloten heeft, is onveranderlijk. "Mijn raad zal bestaan", Jesaja 46:10. Gods eeuwige raad of Zijn besluit is onveranderlijk. Als Hij Zijn besluit veranderde, zou dat moeten gebeuren als gevolg van een of ander gebrek in wijsheid of onvoldoende vooruitzicht,

want dat is de reden waarom mensen hun oogmerk veranderen: men ziet dan later iets, wat men niet vooraf gezien had. Maar dat kan niet de oorzaak zijn dat God Zijn besluit zou veranderen, omdat Zijn wetenschap volmaakt is; Hij ziet alle dingen in één oogopslag vóór Hem.

"Maar er staat toch dat het God berouwde? Er schijnt dus een verandering in Zijn besluit te zijn, bijvoorbeeld in Jona 3:10 "Het berouwde God over het kwaad dat Hij gesproken had hun te zullen doen."

Antwoord. Berouw wordt de HEERE figuurlijk toegeschreven. "God is geen man, dat Hij liegen zou", Numeri 23:19. Er kan een verandering in Gods werken zijn, maar niet in Zijn wil. Hij kan een verandering willen, maar Hij kan niet Zijn wil veranderen! God kan Zijn vonnis veranderen, maar niet Zijn besluit.

Een koning kan een vonnis laten vellen over een boosdoener, die hij van plan was te behouden. Zo dreigde God de ondergang van Ninevé, maar aangezien de mensen van Ninevé zich bekeerden, spaarde God hen, Jona 3:10. Hier heeft God Zijn vonnis veranderd, maar niet Zijn besluit, het gebeurde zoals het in de boezem van Zijn voornemen van eeuwigheid gelegen had.

Maar als Gods besluit onveranderlijk is en niet kan herroepen worden, wat is dan het doel van het gebruik der middelen? Onze werkzaamheden tot zaligheid veranderen toch Zijn besluit niet?

Antwoord. Het besluit Gods beïnvloedt mijn werkzaamheden niet, want Hij Die mijn zaligheid heeft besloten, heeft dat gedaan in het gebruik der middelen en als ik de middelen verwaarloos, veroordeel ik mijzelf. Niemand redeneert toch als volgt: God heeft besloten hoelang ik zal leven, daarom gebruik ik de middelen niet om me in het leven te houden, ik eet niet en drink niet. God heeft de duur van mijn leven bepaald in het gebruik der middelen; zo heeft God ook mijn zaligheid besloten in het gebruik van het Woord en het gebed. Evenals iemand die voedsel weigert een moordenaar is van zichzelf, zo verderft iemand zichzelf als hij weigert zijn zaligheid uit te werken. Van de vaten der barmhartigheid staat geschreven, dat zij tot heerlijkheid bereid zijn, Romeinen 9:23. Hoe anders worden ze toebereid dan door hen te heiligen? En dat kan niet anders dan door het gebruik der middelen. Laat daarom Gods besluit u niet afhouden van heilige werkzaamheden. Het is een goed gezegde van Dr. Preston: "Hebt u een hart om tot God te bidden? Het is een goed teken dat Hij geen besluit van toorn tegen u heeft."

Eerste gebruik.

Als Gods besluit van eeuwigheid is en onveranderlijk, dan verkiest God niet op voorgezien geloof, zoals de Arminianen beweren. "Als de kinderen nog niet geboren waren ... opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve .., gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezaü heb Ik gehaat", Romeinen 9:11, 13. Wij zijn niet verkoren om onze heiligheid, maar tot heiligheid, Efeze 1:4. Als wij niet gerechtvaardigd worden *om* ons geloof, en dat is zo, dan zijn wij zeker niet verkoren *om* ons geloof. Er staat dat wij gerechtvaardigd zijn door het geloof als *instrument*, Efeze 2:8, maar niet om het geloof als *oorzaak*; en als wij niet gerechtvaardigd zijn om het geloof, dan zijn wij zeker niet verkoren om het geloof. Het besluit van Gods verkiezing is van eeuwigheid en is onveranderlijk, en is daarom niet afhankelijk van voorgezien geloof. "Er geloofden zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven", Handelingen 13:48. Die waren niet verkoren omdat zij geloofden, maar zij geloofden omdat zij verkoren waren.

Tweede gebruik.

Als Gods besluit onveranderlijk is, verschaft dat in twee gevallen troost.

1. Betreffende Gods voorzienigheid jegens Zijn Kerk. Wij zijn zo geneigd om met Zijn voorzienigheid te twisten als alles niet overeenkomstig onze wens gaat. Bedenk echter dat Gods werk voortgaat en er gebeurt slechts wat Hij van eeuwigheid besloten heeft.
2. God heeft verdrukkingen voor Zijn Kerk ten goede besloten. De verdrukkingen van Gods Kerk zijn als de roeringen van het water door een engel, die de weg banen tot genezing van Zijn volk, Johannes 5:4. Hij heeft besloten dat er verdrukkingen in de Kerk zouden zijn. "Hij heeft te Sion vuur en te Jeruzalem een oven", Jesaja 31:9. De radertjes in een uurwerk lopen tegengesteld aan elkaar; maar zij zorgen alle dat de wijzers van het uurwerk voortgaan, zo gaan de raderen van de Voorzienigheid vaak tegengesteld aan onze wensen, maar zij voeren toch Gods onveranderlijk besluit uit. "Velen zullen er wit gemaakt worden", Daniël 12:10. God laat de wateren van verdrukking over Zijn volk uitgieten om hen wit te maken. Murmureer daarom niet tegen Gods handelingen; Zijn werk gaat door, er gebeurt slechts wat Hij in Zijn wijsheid van eeuwigheid besloten heeft. Alles zal naar Gods Raadsplan zijn en tot volvoering van Zijn besluit.

Derde gebruik.

Troost voor Gods kinderen met betrekking tot hun zaligheid.

"Het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die Zijne zijn", 2 Timótheüs 2:19. Gods besluit der verkiezing is onveranderlijk. Eens verkoren, voor eeuwig verkoren. "Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens", Openbaring 3:5. Er staan in het boek van Gods verkiezing geen errata, en er wordt ook niets uitgewist. Eens gerechtvaardigd, nooit meer veroordeeld. "Berouw zal van Mijn ogen verborgen zijn", Hoséa 13:14. God heeft nooit berouw van Zijn verkiezende liefde. "Hij heeft hen liefgehad tot het einde", Johannes 13:1. Daarom, als u een gelovige zijt, troost u dan met de onveranderlijkheid van Gods besluit.

Vierde gebruik.

We zullen besluiten met een woord tot de goddelozen, die met geweld tegen God en Zijn volk opstaan: *laat hen bedenken dat Gods besluit onveranderlijk is*. God zal het niet veranderen, en zij kunnen het niet verbreken; en in het tegenstaan van Gods wil, volvoeren zij Zijn besluit. Er is een tweërlei wil in God: de wil van Zijn bevel en de wil van Zijn besluit. Terwijl de goddelozen de wil van Gods bevel tegenstaan, vervullen zij de wil van Zijn besluit waarin Hij hen toelaat dit te doen. Judas verraadt Christus, Pilatus veroordeelt Hem, de soldaten kruisigen Hem. Terwijl zij tegen de wil van Gods bevel ingaan, volvoeren zij de wil van Zijn besluit waarin Hij hen dit toelaat, Handelingen 4:28. God beveelt het ene, zij doen het andere. God beveelt hun de sabbat te houden, zij ontheiligen die. Maar terwijl zij Zijn gebod ongehoorzaam zijn, vervullen zij Zijn besluit, waarin Hij hen overgeeft.

Als iemand twee netten spant, één van zijde en het andere van ijzer, dan kan het zijden net scheuren, het ijzeren niet. Zo is het hier ook: als men het zijden net van Gods gebod verbreekt, wordt men gevangen in het ijzeren net van Zijn besluit. Terwijl zij Gods bevelen de rug toekeren, voeren zij toch Zijn besluiten uit: Zijn besluiten waarin Hij hen toelaat de zonde te doen en waardoor Hij hen straft voor hun bedreven kwaad.

Bron : De hoofdsom van de praktische geloofsleer